

SAYI 3 MAYIS 2023

BAŞLANGIÇ

ŞEHİTLİK ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ/ORTAOKULU KÜLTÜR EDEBİYAT DERGİSİ

CodeWeek.

The European Commission presents this
Certificate of Excellence in Coding Literacy
to

ŞEHİTLİK ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

in recognition of successfully completing the

EU Code Week 4 All
2022 Challenge

Roberta Vile
Roberta Vile
EU Council, European Commission

İÇİNDEKİLER

İstiklal Marşı.....	3
Gençliğe Hitabe.....	4
Okul Müdürümüz İbrahim GÜVEN'in Yazısı.....	5
Editör Ebru KÖMÜRCÜ'nün Yazısı.....	6
Sen Adana'sın (Şiir- Nezir BÖLÜK).....	7
Avludaki Ezgiler(Öykü- Cemile Altıntaş).....	8
Look At The First Letters (İlk Harflere Baksana)(Şiir- Selime KASMAK).....	9
Yarışmalarda Öne Çıkanlar (Yelda YILDIZ- Tuğba KALANTAR- Birgül ALTINAY).....	10-14
Deniz'den Dolup Taşanlar(Şiirler- Deniz HAZAR).....	15-16
Kara Delikler Hakkında (Makale) (Murat DALGIÇ- Rümeyisa KIZILER).....	17-18
Tiyatro Oyuncusu Kübra TEKE SERPER'i Tanıyoruz (Röportaj) (Rümeyisa KIZILER- Tuğba KALANTAR)....	19-22
Mete'nin Yüreğinden Dökülenler(Şiirler-Metehan KILIÇ).....	23-24
Yürek Kanar mı Hiç?(Ebru KÖMÜRCÜ).....	25-26
Geriye Dönüş(Öykü-Tuğba KALANTAR).....	27-29
Yağmur (Şiir- Cennetullah ELHAWAS).....	30
"Adana Köprübaşı" Türküsünün Hikayesi (Hanife EŞİYOK).....	31-32
Bir Derdim Var(Deneme- Emine GÖK).....	33-34
Vatan(Şiir-Nidanur NARLI).....	35
Üçüncü Mevki(Öykü - Sait Faik ABASIYANIK).....	36-39
Öyküyü Biz Tamamladık-Kavuşma(Öykü – Elif UZUN).....	40-42
Deyimlerin de Hikayesi Vardır (Hanife EŞİYOK).....	43-48
Kimdi O? (Öykü-Tuğba KALANTAR).....	49-50
Yollar, Yolculuklar(Gezi Yazısı- Rümeyisa KIZILER).....	51-52
Nemrut Efsanesi (Derleme).....	53-54

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fişkırarak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.

Ruhumun senden, ilâhi şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli,
Bu ezanlar-ki şehâdetleri dinin temeli,
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder-varsa-taşım,
Her cerihamdan, ilâhi boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerred gibi yerden nâ'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl!
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

ATATÜRK'ÜN GENÇLİĞE HİTABESİ

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dahili ve harici, bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok nâmüsaid bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsi menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bitap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen; Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda, mevcuttur!

Mustafa Kemal ATATÜRK

Değerli Okurlar,

Öğrencilerin akademik başarıları aileleri kadar bizleri de her zaman mutlu etmiştir. Ancak okullarda akademik başarının yanında öğrencilere kazandırılması gereken güzelliklerin de olması gerektiği düşüncesindeyiz. Bir bitki yetişirken havaya, suya, toprağa, güneşe ihtiyaç duyuyorsa insanın eğitimi ve yetiştirilmesi de pek çok değeri bir arada kazandırmayı gerektiriyor. Bunu yaparken öğrencilere fırsat verilmesi gerektiğinin de farkındayız. Kozasından kendi çabalarıyla çıkamayan ipek böceğinin kozası insan eliyle kırılırsa o ipek böceği hayatına devam edemez. Sebebi, bir başkası tarafından serbest bırakıldığı için uçuş yeteneğini kaybetmiş olmasıdır. Bizler de öğrencilerin kendilerini fark etmeleri, iyiyi, güzeli ortaya çıkarabilmeleri, kendi kendilerine yetip yetiştirebilmeleri ve en çok da değerlerini sahiplenen insanlar olabilmeleri adına bir yol açtık onlara.

Güzellikleri düşünerek çıktığımız yolda, "Şehitlik Anadolu İmam Hatip Lisesi" ailesi olarak emekle yoğrularak ortaya çıkan ürünleri görmenin mutluluğunu yaşıyoruz. Destekleriyle bizleri bugüne taşıyan tüm öğretmen ve öğrencilerimize teşekkürlerimi sunarken sizleri keyifli bir okuma serüveniyle baş başa bırakıyorum.

İbrahim GÜVEN

OKUL MÜDÜRÜ

Sevgili Okurlarımız,

Yaratıcı Yazarlık Ekibi olarak bu yıl da gönlümüzden geçen güzellikleri dile getirme isteğiyle bir yola çıktık. Bir gönül işi idi bizim yaptığımız, bu yüzden gönlümüzden geçen tüm güzellikler, karşılık bulsun istedik sözcüklerde. Düşüncelerimiz bazen bir şiir oldu döküldü dize dize, bazen hikayeleşip bambaşka kurgulara götürdü bizi. Farklı türde metinlerle sözcüklerin nasıl şekillenebileceğini gördük. Şiir, hikaye, röportaj, mektup, deneme... Hemen hemen her metin türüyle buluşturmak istedik sizleri. Kolay olmadı sözcükleri dile getirip kağıda dökmek. Duygular, düşünceler yürekte yankılandı da bazen haftalar aldı onların sözcüklerde karşılık bulması.

Bu yıl yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremler, herkesi olduğu gibi bizi de kopardı pek çok şeyden. Yüreğimiz öyle derinden acıdı ki sözcüklere sığdıramaz olduk duygularımızı. Çok garipti hissettiklerimizi söze dökmemek. Yaşanılan acılar hiçbir sözcüğe sığmıyordu. Öylesine çaresiz acılar yaşandı ki çığlıklar yankılandı sadece. Gönlümüzden geçenleri ifade edebilmenin değerini bir kez daha anlamıştık. Bir zaman geçti, yine sözcüklere tutunduk.

İnsan hayatında her türlü duyguya yer olduğunun bilincinde olarak, bizler de yazılarımızda farklı duygulara seslenmeye çalıştık. Yazmak, güzel ve çok değerli bir eylem bizce. Bu düşünce ile öğrencilerimizin yazdığı her sözcüğe değer verip dergimizde yer alsın istedik.

Bu yaratıcı yazarlık serüveninde amacımız, ifade gücümüzün çok değerli olduğunun farkına varmak, öğrencilerimizin kendilerini keşfedip yazdıkça daha güzellerini ortaya koyabildiklerini fark etmelerini ve "Ben de varım." diyebilmelerini sağlamaktı. Belki de bir şair, bir yazar olma yolunda attıkları bu adımlar bizleri her zaman heyecanlandırdı. Dileriz ki sizler de okurken aynı heyecanı canı gönülden hissedersiniz.

Dergimiz, farklı branşlardan öğretmenlerimizin çalışmalarıyla daha da zenginleşti ve son halini buldu.

Bizleri bu yolda destekleyen herkesi saygı ve sevgiyle selamlar, teşekkürlerimizi sunarız.

Sizleri keyifli bir yolculuğa davet ederken yazıların her birinin sizlerde de ayrı ayrı değer bulmasını temenni ediyoruz.

*Ebru KÖMÜRCÜ
EDİTÖR*

SEN ADANA'SIN

*Kirli hayaller kuran şer odaklarının
hevesi
Garibin, işsiz, emekçinin,
çalışanın, çiftçinin sesi,
Sen, sen ADANA'sın.*

*Kaç kaç olayıyla Toroslara çıkan,
Türlü işkenceye maruz kalan,
Taşköprü'de çarmıha dizilen,
Sen, sen ADANA'sın.*

*Milli mücadelenin başlangıcı,
Kurtuluş Savaşı'nın ilk meşalesi,
Barışın merkezi,
Sen, sen ADANA'sın.*

*Türklüğe ait mimarinin, rozetlerin
armaların yok edilişi,
Yörüklerin, Alevilerin, Arapların,
göçmenlerin, Türklerin direnişi,
Sen, sen ADANA'sın.*

*Ermeni katliamlarının başşehri,
Abdi Ağa Çiftliği'nden yükselen
acının kıvılcımı,
Emperyalist hayallerin
gözyaşlarıyla söndürüldüğü
tarihim, Sen, sen ADANA'sın.*

*Gülekli Hatice'nin yüreği ile
Toroslara gömülüp Karboğazi'nde
açan çiçeklerin kokusu,
Arif Nihat Asya'nın anlattığı ay
yıldızlı bayrağın gölgesi,
Sen, sen ADANA'sın.
Medeniyetler şehri Kilikya'nın
tarihi,
Yenilmez Anavarza Antik Kenti'nin
heybeti, Seyhan ve Ceyhan
Nehri'nin coşkusu
Sen, sen ADANA'sın.*

*Nezir BÖLÜK
Okul Müdür Yardımcısı*

AVLUDAKİ EZGİLER

Sabah uyandıığında kafasındaki ezgilerin içinde bir volkan gibi kabardığını hissetti Amadeus. Kardeşleri daha uyanmamıştı. Bu aralar sabahları erken kalkıp babasının kemaniyla oynamak en büyük zevkiydi. Annesi kahvaltı için sıcak ekmek yaparken avluya açılan kapıdan geçip diğer herkes uyurken bahçede keman çalmaya başlamıştı.

Evlerinin içinde her zaman melodiler dolaşırdı. Yemek yemeyi, konuşmayı öğrendiği gibi, Amadeus doğumundan itibaren müziğin de içine işlediğini çok sonra fark etti. Babası Leopod, ablası, erkek kardeşi, hepsi bir müzik aletiyle uğraşıyordu.

Bir gün merakla babasının yanına gitti. Babasının gözlerinden uzun bir senfoninin ilk kısmını çalışmanın verdiği yorgunluk okunuyordu. Amadeus'u görünce gözlerinin içi güldü. "Ufaklık ne kadar çabuk büyüyor." diye geçirdi içinden. Doğumundan sonra geçen beş yılı düşündü sessizce. O sırada Amadeus babasının bıraktığı kemani eline aldı. Sabahları yaptığı küçük kaçamaklardan kimsenin haberi yoktu. Yavaşça soluğunu tuttu ve zihninde akıp giden ezgiyi çalamaya başladı. Leopod çok şaşırılmıştı, beş yaşındaki oğlunun ilk bestesini dinlemekteydi. Ezgi bittiğinde Amadeus gözlerini açtı. Karşısında ona şaşkın gözlerle bakan diğer aile fertlerini gördü. Hiçbiri ne diyeceğini bilemiyordu, annesi yanına geldi ve ona sınıksıkı sarıldı.

"Çalışın cennetten düşen bir ezgi gibi yavrum, bu nasıl olur?" diye sordu.

İşte o zamana kadar çevresindeki herkes bir alet çaldığı için yürümek, yemek yemek, konuşmak gibi keman çalmanın da her çocuğun doğal olarak yapacağı bir davranış olarak görüyordu. Oysa Wolfgang Amadeus Mozart henüz beş yaşında ilk bestesini yapmış dahi bir çocuktü ve onun için bu sadece olmuştu.

"Çevrenizdeki insanların da aynı yeteneğe sahip olması sahip olduğunuz yeteneği normalleştir mi?"

Cemile ALTINTAŞ

Matematik Öğretmeni

LOOK AT THE FIRST LETTERS (İLK HARFLERE BAKSANA)

*So successful
Endless knowledge
High quality
Incredible students
Teachers are perfect
Like a diamond in the sky
It is sparkling like a star
Known struggle in a war.*

*Achievement is not so far
New melody in a guitar
A success in a roar.
Don't cry, always smile
Only try.
Listen to your teachers
Understand, Dream as fly.*

*It is not a scar
Maximum speed in a car
Always shine like solar
My biggest dream is earning a lot of dollar.*

*He is not illegal.
All the teachers in my school are legal
True friends don't bring tear
In my school everything is classify
Please don't modify*

*Learn, teach, be free like a butterfly
In my school, exercises are medical
See that my students are innocent like a lullaby
Everybody, in some countries behave like a spy.
Sure that my school is very popular.
It is impossible to say to "ŞEHİTLİK" good bye!*

Written by **SELİME KASMAK**

“ATATÜRK VE CUMHURİYET” KONULU KOMPOZİSYON YARIŞMASI OKUL BİRİNCİSİ

CUMHURİYETLE YAŞAMAK

Kalıplaşmıştı belki aklımızda, oturduğumuz sıralarda öğrettikleri gibi kazanmıştı belleğimize. Cumhuriyet, ilkokulda sabahları okuduğumuz “Andımız”dır, “İstiklal Marşı”dır.

Cumhuriyet, milletin, egemenliği kendi elinde tuttuğu ve bunu belirli süreler için seçtiği milletvekilleri aracılığıyla kullandığı yönetim biçimidir. Cumhuriyette bir seçme özgürlüğü vardır. Mustafa Kemal Atatürk, “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” diyerek milletin bu özgürlüğü hiçbir şart olmadan kullanabileceğini vurgulamıştır. Ülkenin başına gelecek olan kişiyi, partiyi veya oluşumu halk seçebilme hürriyetine sahiptir. Fransız ihtilaline dayanan tarihi ile günümüze kadar ulaşmıştır.

Bir ülkede savaş varsa, özgürlük yoksa bunların hepsinin son bulmasını isteyen ve sağlayan bir lidere ihtiyaç vardır. Cumhuriyetin kuruluşu 19 Mayıs 1919 tarihinde ulu önder Mustafa Kemal Atatürk’ün Samsun’a çıkışı ve Kurtuluş Savaşını başlatması ile başlamıştır. İşte böylece bir lider vatanına, milletine sahip çıkmıştır. Büyük mücadeleler sonunda 29 Ekim 1923 tarihinde cumhuriyet ilan edilmiştir. Atatürk cumhuriyeti ilan ederek Türk toplumunun bugünkü medeni yaşamı yaşamasına giden yoldaki en büyük kapıyı aralamıştır.

Atatürk’ün önderliğinde, sahip olduğumuz cumhuriyet içerisinde özgürce yaşamakta ve düşüncelerimizi de özgürce ifade edebilmekteyiz. Ayrıca hiçbir devlete bağlı olmadan ve hiçbir devletin esaretinde olmadan yaşamının ve çalışabilmenin gururunu yaşıyoruz.

Onun ileri görüşlü oluşu bizi bugünlere getirmiştir. Hâlâ onun düşüncelerine sığınıyorsak ondan öğreneceğimiz çok şey var demektir. Onun sarı saçı, mavi gözü bize ilham verebilir ama bize öğüt verecek olan onun gerçekçi ve yaratıcı düşünceleridir.

Atatürk, “Gençliğe Hitabe”de “Ey Türk gençliği! Birinci vazifen; Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.” diyerek vatan topraklarını Türk gençliğine emanet ettiğini dile getirmiştir. Atatürk’ün gençlikten beklentileri vardır. Gençliğe son derece güvendiğini “Biz, her şeyi gençliğe bırakacağız. O gençlik ki hiçbir şeyi unutmayacaktır, geleceğin ümidi, ışık saçan çiçekleri onlardır. Bütün ümidim gençliktedir.” sözleriyle de ifade etmiştir.

Türk gençliği “Ata”sına ve onun yadigârlarına sahip çıkmalıdır. Muhtaç olduğumuz kudret damarlarımızdaki asil kanda mevcuttur.

Yelda YILDIZ

11/B

ATA'YA ÖZLEM

*Ey gözyaşlarım içindeki
mutluluğum!*

*Sen ki suretler içindeki tek
liderim...*

*Kim ki görse o okyanus mavisini
gözlerini
Kaybolup içinde bir değil bin defa
meftun olur.*

*Ey altın sarısı güneşim!
Bir hüzün ki içimi kaplar iken
Görünce şu gözlerim cemalini
Kaplar tüm kalbimi bir mutluluk.
Olurum o an arşa kadar mesut.*

*Sen ki vatanım, milletim,
bayrağım, liderim...
Ruhumun en derinliklerine doğru
ışık saçan ziyam,
Sen ki en büyük saadetim.
Öyle ki senin olmadığın yerde,
bozulur bütün muvazene.*

*Sen ki eşsiz bir didar
Sensizlik etti bizi bitap.
Dön gel ey sevgili lider!
Bu özlem sarmışken yüreğimi.*

*Bin derde bin sefa sunsalar
Yine de bir cefayı seçerim senin
uğruna.
Ey melek yüzlü liderim!
Sunsalar önüme şu koca dünyayı
Ben yine seni severim.*

Birgül ALTUNAY

12/B

*("10 Kasım Atatürk'ü Anma
Günü" Dolayısıyla Düzenlenen Şiir
Yarışması Okul Birincisi)*

KURTULUŞU İSTİYORUM

*Bir zafer çiğliğı istiyorum Adanam'dan
Öyle bir kurtuluş ki bu, en şanlısından.
İşgal rüzgarları eserken Fransa'dan
Koca bir kalkınma sağladı Kemal Paşam.*

*Atıyordu milletimin kalbinde bu vatan
Vermeyiz bu toprakları, dedi Atam
Nice şehitler var ki bu bayrak altında yatan,
Öyle kolay kazanılmadı bu vatan.*

*Bakıp da görüyor musun şu Çukurova'dan
Geldiğı gibi nasıl da gidiyor düşman.
Ne ölümsüz şehitler ki vatan uğruna can akıtan.
Bir zafer çiğliğı yükseliyor Adanam'dan.*

*Şu analardır vatan uğruna
Nice yiğitler doğuran
O yiğitler ki zafer yolunda,
Koca orduya baş kaldıran.*

*Ne kanlar akıtıldı bu topraklarda,
Hatice Hatunlar, Kara Fatmalar yatar altında.
Cumhuriyet kuruldu, egemenlik ışığında.
Tam bir zafer bu, kurtuluş yolunda.*

*Birgül ALTINAY
12/A*

*("5 OCAK ADANA'NIN KURTULUŞU" ADINA DÜZENLENEN ŞİİR YAZMA
ETKİNLİĞİMİZDEN)*

“ÂKİF’İN SÖZÜ CUMHURİYETİN 100’Ü TEMALİ LİSELİLER ARASI ULUSAL MEKTUP YAZMA” YARIŞMASI OKUL BİRİNCİSİ

Şiiri istiklâl ile taçlandıran şairim Mehmet Âkif ERSOY’a,

Sen, bu milletin marşını yazarken düşündün mü bilmem bu günleri. Öyle tarifsiz bir güzellikte anlatıyorsun ki derinden hissetmemek ne mümkün istiklâl coşkusunu. Sen ki bağımsızlık ve vatan sevgisini nesilden nesile aktaran dizelerin sahibi...

Yüz yıldan fazla bir zaman önceydi. Vatan toprakları zor bir dönemden geçiyordu. Zorluklarla kazanılan zaferlerin çığılığı yurdun dört bir yanında yankılanıyordu. Ancak halk ve ordu zaman zaman rehavete kapılıyordu. Anadolu’da milli mücadele devam ederken o mücadele uğruna canlarını feda eden şehitlerin ve şehitlerin kanıyla rengini bulmuş Türk bayrağının bir de marşı olmalıydı. Böyle bir marşın hem ordunun hem de halkın inancını kaybetmemesine vesile olacağı düşünülüydü.

1921 yılı, soğuk bir kış gününde bir milli marş yarışması düzenlendi. Yarışmanın bir de para ödülü vardı. Yüzlerce şiir katıldı yarışmaya. Senin şiirini aradı da gözler, göremedi. Çünkü sen “Milli marş para ile yazılmaz.” diyerek katılmamışsın yarışmaya. Senin o asil yüreğinde yer bulurdu dizeler de rastgele dökülmezdi kağıda.

Yazılan yüzlerce şiirin hiçbirinin milli marş değerinde olmadığı düşünülüydü. Sonra sana döndü yüzler, bu marşı yazsan yazsan sen yazardın. Para ödülünü bir vakıfa bağışlamak şartıyla kabul etmişsin yarışmaya katılmayı.

Kağıdı kalemi almışsın da eline, günlerce çıkmamışsın odandan. Yazdıklarının her hecesini yüreğinde hissetmişsin belli.

“Korkma!” demişsin önce, korkmadık biz nesillerce. “Asım’ın nesli” diyordun ya hani, işte biz o nesildeniz. Al sancağı taşıdık omuzlarımızda. Şanlıydı al bayrağın üstündeki hilâl, şanlı yurdumun her köşesi gibi.

12 Mart 1921... Artık Türk milletinin bir marşı vardı. Mecliste okundu da ayakta alkışlandı dakikalarca.

Mücadeleler senin yazdığın marşın ışığında bir bir kazanılmaya devam ediyordu. Yurdumun üstünde tüten ocaklar devam ediyordu tütmeğe.

İstiklâl Marşı’nın Türk milletinin eseri olduğunu söylüyordun. Sen nasıl ki yüreğinin en derinlerinde hissettin istiklâlin gururunu, biz millet olarak her daim yaşıyoruz o gururu. Bu millet ki hür yaşamış asırlarca ve asırlarca da hür yaşatmış bayrağını.

Hem askeri zaferler hem de manevi zaferler birbirine sıkı sıkıya bağlamış milleti. Bu toprakların yönetim şekli de artık belirlenmeliydi. Devletin adı henüz konmamıştı.

1923 yılı... Aylardan ekim... Onlarca mücadeleyi zaferle taçlandırmış millet, marşı dilden dile dolaşır olmuş. Yoktan var edilmiş vatan toprakları.

28 Ekim akşamı... “Efendiler!” diyordu Mustafa Kemal, “Yarın, cumhuriyeti ilan edeceğiz.” Ne heyecan ne mutluluk... Herkes birbirine bakıyordu. Şaşkınlıkla, sevinç birbirine karışıyor, ardi ardına gelen iyi haberler milleti daha da güçlendiriyordu.

29 Ekim 1923... Türkiye Cumhuriyeti... Zaferler kazanan millet nihayet yönetim şekline de kavuşmuştu.

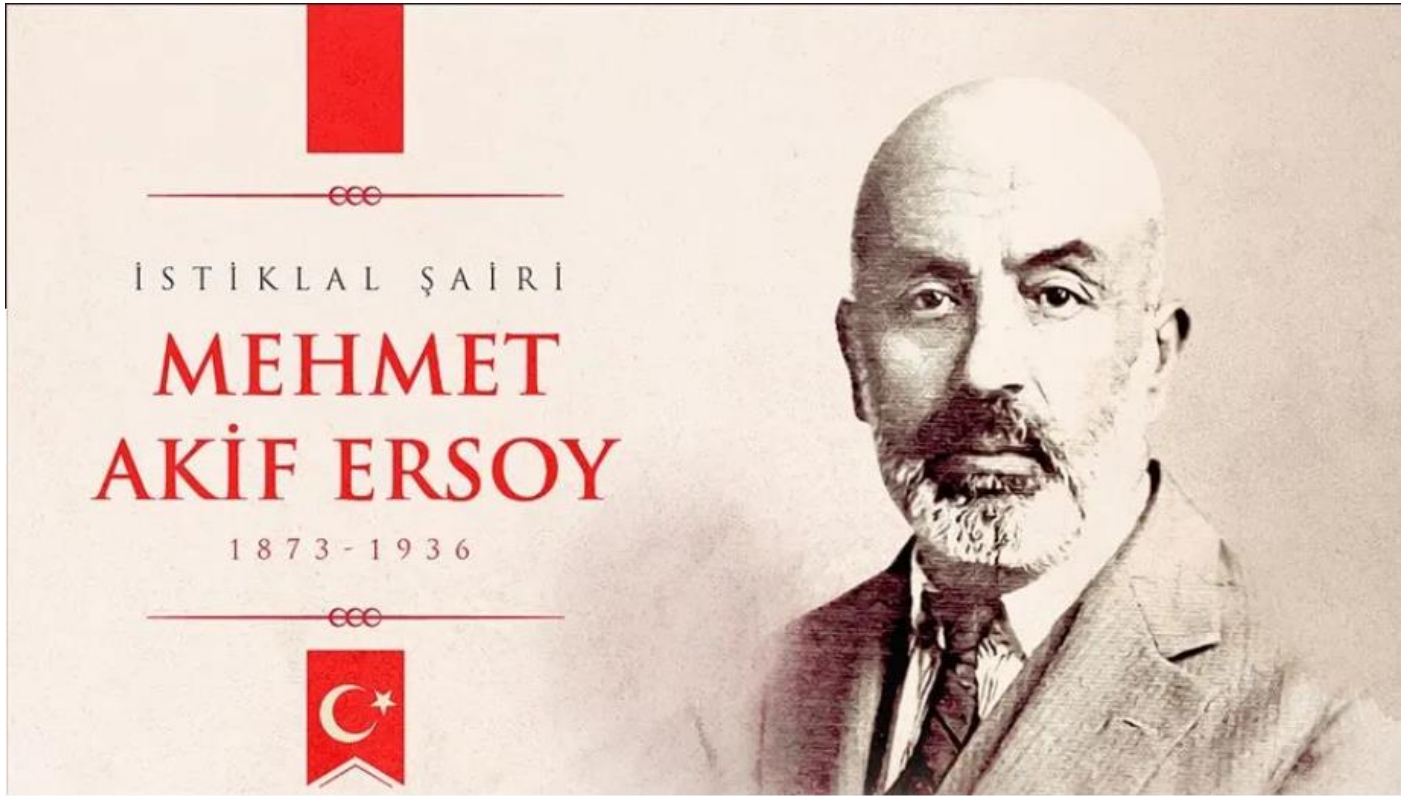
Sen dizelerinde dile getirdin enginlere sığmadığını, sonra bu toprakların adıyla karıştı cumhuriyet. Ulusun bağımsızlığı her şeyin üstünde tutuldu. Çünkü ulu idi millet, ulu Türk bayrağı gibi.

Yurduma alçakları uğratmadım o günden beri, siper ettim gövdemi hayasız akınlara. Belki yarından da yakın dediğin günler çok sürmeden doğdu milletimin üstüne. Bugün bastığım topraklar biliyorum ki sadece bir toprak parçası değil. Binlerce şehidi bağrına basmış da bu topraklar öylece vatan olmuş bu millete. Sonra da kavuşmuş cumhuriyete.

Dalgalanıyor şanlı bayrağım yurdumun üstünde, sonsuza dek dalgalansın diye de sırtımızı yasladık cumhuriyete. Kavuştuk senin "Hakkıdır." dediğin istiklâl ve hürriyete.

Tuğba KALANTAR

11/B

ALLAH DİYEREK

*İnsanoğlunun yolunu aydınlatan
Karanlığı aydınlığa kavuşturan
Kalpleri, gönülleri ferahlığa ulaştıran
Daraldığımız vakit bizi duyan Allah*

*Gerçek aşkı haram sevgide arayan
Çöllere düşüp tek başına dolaşan
Nefsine yenilip birden hırslanan
Sana tek değer veren Allah.*

*Kalbinde kin, nefret toplayan
Seni hep işiten, gören Allah
Gün bitip gece olunca
Geceyi gündüze katan Allah*

*Deniz HAZAR
12/A*

HAK YOLUNDA

*Yürü sen yeter ki hakkın yolunda
Yıkılsa da bütün duvarlar, yollar
Sen yürümezsen ümmeti sustururlar
Tağutun yoluna saptırırlar.*

*Güneş doğar her gün yeniden
Kavuşur karanlıklar aydınlığa
Yolunu bil sen, yürü bu yolda
Sen tevhitini anlat insana.*

*Yorulma tevhit aşkından
Yüz çevirenlerden olma.
Sen yeter ki anlatmaya devam et
Tevhit aşkı yayılır bütün coğrafyaya.*

*Deniz HAZAR
12/A*

VAZGEÇMEDİK

*Güneşin doğuşunu bekledik bir zaman
Dökülen gözyaşları bunun içindir.
Güllerin yeniden filizleneceği günleri
Hasretle, sabırla bekledik.*

*Bir ışık gerekti yolumuzun üzerine
Muhtaçtık aydınlıktaki ışığı görmeye
Karanlıktan aydınlığa çıkartan
Kur'an gerek insanın özüne.*

*Hakk'ı bilip anlatan biziz.
İnsanları davet eden biziz.
Kutlu bir çağrıya icabet ettik.
Bu yoldan geriye dönmeyen biziz.*

Deniz HAZAR

12/A

YOKLUĞUNDA

*Sen gittiğin vakit
Bülbüller ötmedi dallarda
Her akşam yeniden aynı vakit
Gözyaşlarımla baktım yollara*

*Göçmen kuşlar uçar daldan dala
Konacağı yer belli değildir bu yolda
Ben de bekledim bir vakit yollarda
Düşmedi yolun bana yıllarca*

*Baktım yıllar sonra sana
Sabah 5.45 vapurunda
Denizlerin gösterdiği yolda ilerledim
Senden umudumu denizlerde kestim.*

Deniz HAZAR

12/A

KARA DELİKLER HAKKINDA

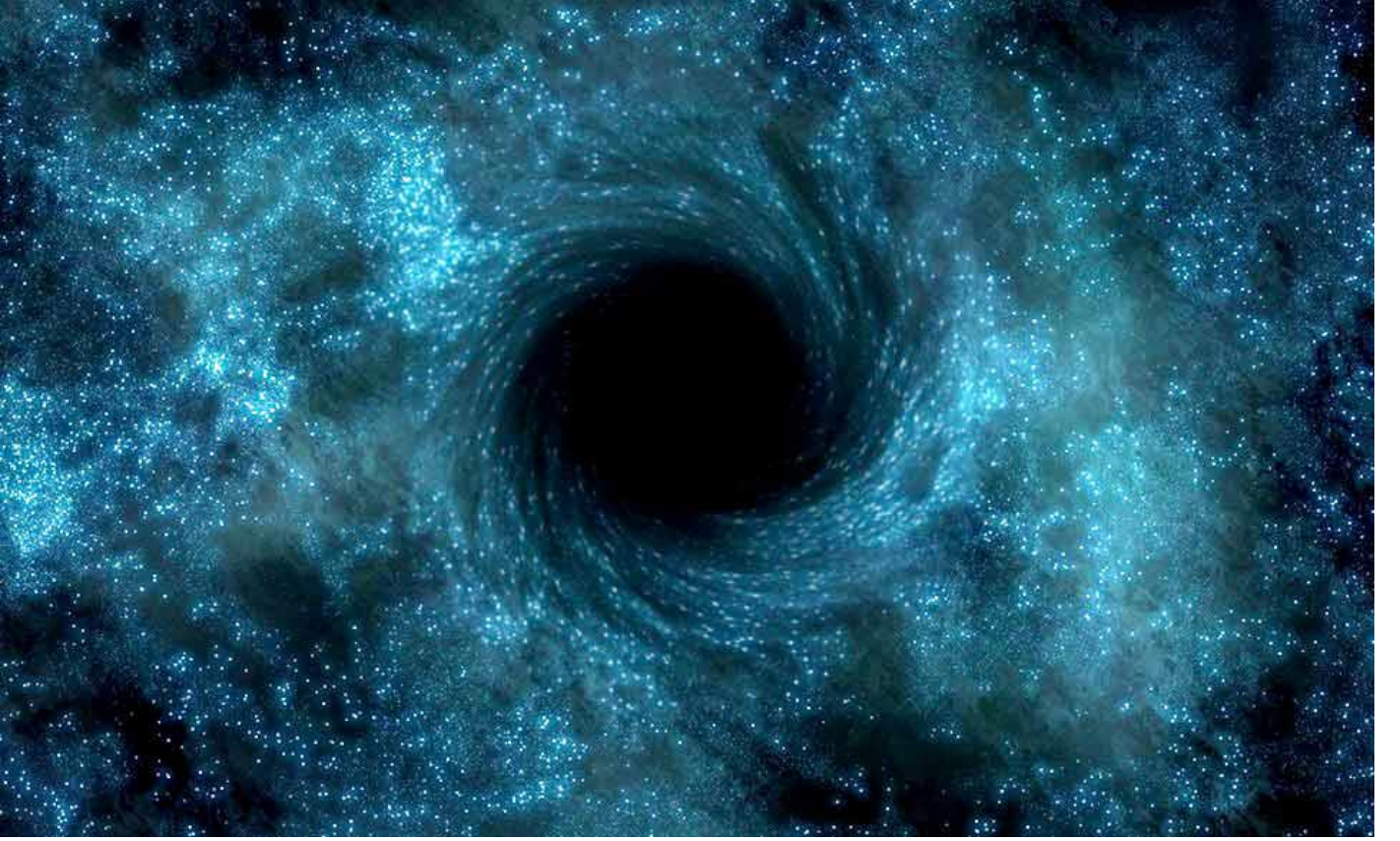
Kara delikler uzayda aklımızın alamayacağı büyüklükte kütle çekimine sahip yoğun alanlardır. Öyle ki ışık bile kara deliğin çekiminden kaçamaz. Bu anlamda kara delikler ışık için adeta bir hapishanedir. Ne yazık ki bu hapishanenin içinde olanları sıradan fizik ve matematik ile açıklayamıyoruz. Belki de bu hapishanelerin mahkumları "Esaretin Bedeli" filminde olduğu gibi tünelden kaçıyorlardır, tabii bu durumda tünel dediğimiz aslında bir solucan deliği.

Kara delikler hakkında bilgi toplarken İspanya Valencia Üniversitesi ve Portekiz Lizbon Üniversitesi'ndeki bilim insanları solucan deliklerini ve uzay-zaman portallarını kullanarak kara delikler ile ilgili açıklanamayanları azaltmak için yeni bir yol bulmaya çalıştıklarını öğrendik. Araştırmalarının odaklandığı nokta uzay ve zamanın tümüyle durağan olduğu kara deliklerin bükülmüş kısımları.

Çıkış noktaları ise sonsuzluk. Eğer kullandığınız bir teori, denklem size sonunda "sonsuz" cevabını veriyorsa bu işte bir sıkıntı olduğunu anlarsınız. Çünkü sonsuzluk bir şeylerin sıfır ile bölündüğüne işaret eder ve o teori artık gerçek dünyada mümkün değildir. İşte kara deliklerde de böyle bir durum söz konusu. Dışarıdan bakan bizler için kara delikler adeta bir sonsuzluk makinesi. Teorisyenler ise bu sonsuzluklardan kurtulmak için yeni yollar bulmaya çalışıyorlar.

Bahsedilen sonsuzlukların en kötüsü de kara deliğin merkezinde var olan ve kütle çekiminin uzay ve zamanın şeklini değiştirmesinden kaynaklanan sonsuzluk. Uzayda iki nokta arasındaki en kısa doğru jeodezik olarak adlandırılıyor ve ağır şeylerin varlığı jeodeziğin dolayısıyla orayı geçmek için geçmeniz gereken yolun şeklini değiştiriyor. Bir kere kara deliğin geri dönüşü olmayan noktasını, yani olay ufkunu geçerseniz artık iki nokta arasındaki uzaklıktan bahsedilemeyecektir. Uzay o kadar bükülmüştür ki hangi yönde yürürseniz yürüyün kendinizi yine kütlelerin inanılmaz sıkıştığı ve kütleçekimsel kuvvetin sonsuz olduğu kara delik merkezinde bulacaksınız. Kütle çekim farklılıklarıyla mücadele ederken gövdeniz merkeze doğru çekilecek ve spagetti gibi olacaksınız. Tüm bunların yanında hayatınızı da kaybedeceksiniz.

Yine bu konuda araştırma yapmaya devam ettiğimizde, bilim insanlarının solucan deliklerini ekleyerek "spagetti" senaryosundan kaçmanın bir yolunu bulduklarını ve sonuçlarının "Classical and Quantum Gravity" adlı bir dergide yayımladıklarını öğrendik. Birtakım çılgın matematiksel yöntemler ile merkeze tek bir nokta yerine küresel bir yüzey koydular. Teori, diğer yöntemlerde olduğu gibi henüz geliştirilmemiş fizik konseptlerine dayanmıyor. Solucan deliği ne kadar elektrik yüküne sahipse o kadar büyüktür, diyor yapılan matematiksel işlemler. Bu sonuç, jeodeziklerin kara deliğin ortasında yok olmadığını, atom boyutlarından küçük bir büyüklükte bir yerde tünel açtığını ve daha sonra kendilerini düzelttiğini gösteriyor. Spagettiye dönüşecek olan gezegenimiz ise burju makarnaya dönmüş oluyor ancak halen ölü bir şekilde.

Peki tüm bunlar ne anlam ifade ediyor?

1.Kara deliklere gitmeyin.

2.Giderseniz ölürsünüz.

3 Ölmekle kalmaz spagetti şeklini alırsınız.

4.Kaçmaya çalışırsanız, ne yöne dönerseniz dönün kendinizi merkezde bulursunuz

5.Eğer bilim insanları haklılarsa kendinizi başka bir yerde, muhtemelen hala ölü ama spagettiden farklı bir şekilde bulursunuz.

MURAT DALGIÇ

FİZİK ÖĞRETMENİ

RÜMEYSA KIZILER

11/A

TİYATRO OYUNCUSU KÜBRA TEKE SERPER İLE RÖPORTAJ

ÖĞRENCİ: *Bize kendinizden bahseder misiniz?*

Kübra TEKE SERPER: *2 Kasım 1990 tarihinde Adana'da doğdum. Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı tiyatro ve oyunculuk bölümünden 2013 yılında mezun oldum. Sekiz yıl boyunca Adana Şehir Tiyatroları'nda oyunculuk yaptım. İki yıldır da Adana Devlet Tiyatrosu'nda oyunculuk yapmaya devam ediyorum.*

ÖĞRENCİ: *Neden oyunculuk?*

Kübra TEKE SERPER: *Küçüklüğümde beri sahnede olma isteği vardı içimde. Böyle kendimce hep roller yapardım. Mahalledeki arkadaşlarımla bir reji kurup oyun oynatırdım. Yönetmenlik de yapardım, kendimde oynardım. Ailem de beni tiyatroya çok götürürdü. Orada seyirci olarak seyirci koltuğunda oturduğumda sahneyi büyümlü bir yer olarak görürdüm. Keşke ben de orada olsam, derdim. Zaten o yüzden de hep ona yöneldim, başka bir hayalim de olmadı. Lisede de tiyatro kolundaydım. Liseden de böyle bir zemin alınca lise bittikten sonra üniversitede konservatuvar okumaya karar verdim. Konservatuvar sınavlarına girdim. İyi ki de yapmışım.*

ÖĞRENCİ: *Oyunculuğu seçmenizde izlediğiniz bir oyunun ya da oyuncunun etkisi oldu mu?*

Kübra TEKE SERPER: *Ailem beni "Bana Bir Şeyhler Oluyor?" oyununa götürmüştü. Çukurova Üniversitesi Açık Hava Sahnesi'nde oynuyordu. Yılmaz ERDOĞAN ve ekibi, Altan ERKEKLİ, Demet AKBAĞ... O gün orada çok etkilendim, çok beğenmişim oyunu. Bu oyunun tiyatroya başlamamda büyük etkisi olduğunu düşünüyorum.*

ÖĞRENCİ: *En sevdiğiniz oyunu ve tiyatrocuyu bizimle paylaşır mısınız?*

Kübra TEKE SERPER: *En sevdiğim oyuncular var aslında. Şener ŞEN'i çok beğenirim, Haluk BİLGİNER'i, Demet AKBAĞ'ı, Zerrin TEKİNDOR'u çok beğenirim. Bu oyunculara ayrı bir hayranlığım var. En sevdiğim oyun da aslında net bir şekilde şu oyun benim en sevdiğim oyun diyemiyorum, birçok oyun var. Nazım Hikmet'in Kuvayi Milliyesi'ni çok severim. Henrik Ibsen'in Nora, Bir Bebek Evi oyununu çok severim. Şu an aklıma gelenler bunlar ama dediğim gibi sevdiğim, beni etkileyen birçok oyun ve oyuncu var.*

ÖĞRENCİ: *Dünya Tiyatro Günü hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce beklediği değeri buluyor mu ve gençlerin tiyatroya ilgisi nasıl?*

Kübra TEKE SERPER: *Dünya Tiyatro Günü çok özel, önemli bir gün, olması gereken bir gün. Tiyatronun anıldığı, tiyatroya değerin artırılması gerektiğini vurgulayan çok önemli, güzel bir gün. Ülkemizde de her yıl 27 Mart'ta etkinliklerle kutlanan bir gün. Tiyatroseverler hiç o gün tiyatro sahnelerini yalnız bırakmıyor, biz oyuncularla birlikte tiyatroya desteklerini gösteriyorlar.*

Gençlerin tiyatroya ilgisi aslında güzel, oyunları sıkı sıkıya takip eden gençler var. Ancak son zamanlarda tiyatro oyunculuğunu sadece ünlü olma isteği ile bağdaştıran gençler var. Gördüğüm sadece ünlü olma çabası var, yani tiyatrocunun oluncaya ünlü olacağı gibi bir düşünce var gençlerde. Bunu doğru bulmuyorum.

Bir de gençlerin bazıları tiyatroyu sadece gülünecek bir şeymiş gibi düşünüyor. Mesela bir dram oyununu izlemeye geliyorlar, çok sıkıldıklarını dile getiriyorlar. Bu tutum hoşuma gitmiyor. Tiyatro oyunundan sadece seni güldürmesini bekleyemezsin. Bu maalesef yetişkinlerde de gördüğümüz bir durum. Tiyatronun farklı türleri vardır. Trajedi, komedi, dram... Bazı oyunlar güldürür, güldürürken düşündürür, bazı oyunlar güldürmez, güldürme çabası olmaz ama yine de sana bir şey anlatır, bir şey kazandırır.

ÖĞRENCİ: Oyunlarınızdaki karakterlere nasıl çalıştığınızı biraz anlatabilir misiniz?

Kübra TEKE SERPER: Önce o karakterin dış çemberini buluyorum. Oyunculukta öyle bir şey vardır. Dış çember ve iç çember diye... Dış çember, karakter nerede yaşıyor, nereli, hangi ülkede, hangi şehirde doğmuş, doğduğu yerdeki insanlar nasıl, sosyopolitik ortam nasıl, ekonomisi nasıl sorularına cevap bulduğumuz halidir. Bunları değerlendirdikten sonra da karaktere içerden yaklaşıyorum. Bu karakter acaba sinirli midir, neşeli midir ya da sinirliyse neden sinirli, ne yaşamış olabilir ki bu kadar sinirli gibi... Ben bu şekilde yaklaşarak oynadığım karakter için hazırlıyorum.

ÖĞRENCİ: Yaşadığınız en ilginç sahne deneyimini bize anlatır mısınız?

Kübra TEKE SERPER: Bir gün, bir oyunda ben anlatıcıyı oynuyordum. O oyunda başrolde oynayan arkadaşımızın rol gereği sahnede takla atması gerekiyordu. Takla attığı sırada kolu kırıldı, kaldı yerde ve doktor çağırın, demeye başladı. O sırada biz apar topar oyunu kestik, "İçinizde doktor olan var mı?" dedik, ambulans çağırdık. Yani ne yapacağımı bilememiştim. Oyunu yarıda kessek mi, bir şekilde perdeyi kapatsak mı, ne yapsak bilemedik. Hatta seyircilerden bazıları oyun devam ediyor sandı. Başrolü oynayan arkadaşımız doktor çağırın dediğinde gerçekten olan bir şey değil diye düşünenler oldu. Ama biz baktık olacak gibi değil, yerden kalkmıyor arkadaşımız, kestik oyunu. Seyirciye döndük, "Aranızda doktor olan var mı? Şu an gerçekten kalkamıyor." dedik. O an gerçekten benim için çok garip bir andı.

ÖĞRENCİ: Tiyatroların ve tiyatroluların en büyük sıkıntıları sizce nedir?

Kübra TEKE SERPER: İyi oyunlarla seyirci karşısına çıkamamak bizleri üzüyor. Seyirci de üzülüyor oyuncu da üzülüyor aslında bu duruma. Türk edebiyatında ve dünya edebiyatında çok iyi oyunlar var. Ancak bizler sahnede her zaman istediğimiz oyunlarla yer alamıyoruz. Tiyatroluların en büyük sıkıntısı kendi adıma budur. İyi bir oyunda oynamadığım zaman seyirci karşısına çıktığımda biraz üzülüyorum. Seyircinin "Neden bu kadar kötü bir oyun sahnelenmiş." demesine üzülüyorum.

ÖĞRENCİ: Türk tiyatrosundaki "kavuk" geleneği hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu geleneğin günümüzdeki durumu ile ilgili bilgi verebilir misiniz?

Kübra TEKE SERPER: Ben çok seviyorum kavuk geleneğini. Türk tiyatrosunda, geleneksel Türk halk tiyatrosunu temsil eden, meddahı temsil eden bir şey kavuk ve nesilden nesile iyi oyunculara aktarılıyor. Bence çok değerli bir şey. Nasıl ki Türk tiyatrosunun kökenini unutmuyorsak, nereden geldiğini unutmuyorsak, kavuk da meddahları unutmamamıza vesile oluyor.

ÖĞRENCİ: Hem rol aldığınız hem de izlediğiniz tiyatro oyunlarından en sevdiğiniz tiyatro oyununu sorsak aklınıza ilk hangisi gelir?

Kübra TEKE SERPER: Rol aldığım tiyatro oyunlarında en çok sevdiğim “İstibdat Kumpanyası” diye bir oyundu, “Arsini” diye bir karakteri canlandırmıştım. En sevdiğim oyunum ve en zevk alarak oynadığım unutamadığım rolüm odur.

İzleyip de unutamadığım oyun da “Profesyonel”. Bülent Emin YARAR'la Yetkin DİKİNCİLER'in oynadığı “Profesyonel”i çok beğenmiştim. Ayrıca Adana Devlet Tiyatrosu'nda “Fırtına” diye bir oyun izlemiştim yıllar önce, onu çok beğenmiştim. Bunlar unutamadığım oyunlar.

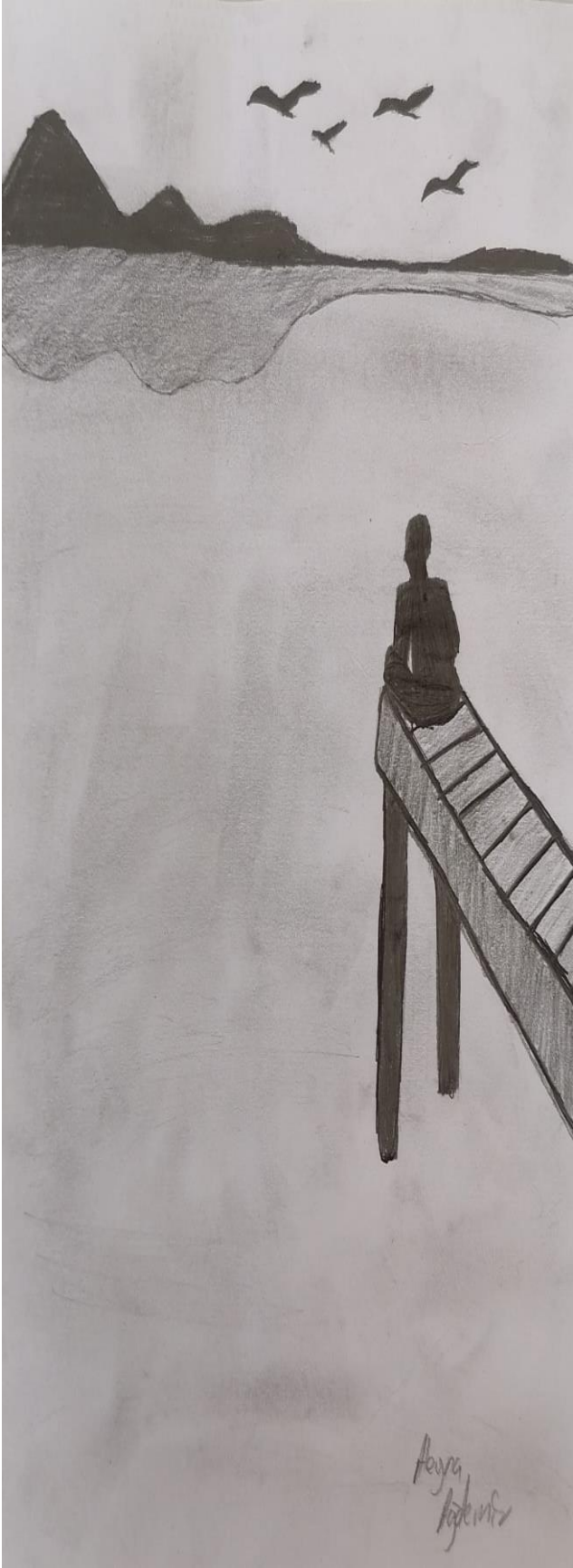
ÖĞRENCİ: Bize zaman ayırdığınız için çok teşekkür ediyoruz.

Kübra TEKE SERPER: Ben teşekkür ederim. Derginizde, tiyatro ile ilgili bir bölüme yer veriyor olmanız gurur verici.

Tuğba KALANTAR – Rümeyza KIZILER

11/B

11/A

Görsel: Aleyna AĞDEMİR- 9-A

SEN YOKTUN

Denizin sonsuz maviliğine umut bağladım.

Kıyılarda tükettim bekleyişlerimi.

Hep sensiz gemiler geçti limanlardan.

Ben gemicilerin hasret türkülerine eşlik ettim.

Sen yoktun...

Gözümden bir tek damla akmadı.

Onlar sana aitti, sana kalmalıydı.

Kimseye söyleyemedim acılarımı.

Bekleyişlerimin öyküsünü kimseye anlatamadım.

Nice fırtınalar koptu yüreğimde.

Dalgalar vurdu hayallerime.

Sığınacak bir liman, yaslanacak bir omuz aradım.

Sen yoktun...

Her gece ay paramparça oldu.

Her gece yıldızlar birer birer düştü sokaklara.

Yıldızları saçına takıp gelmeni bekledim.

Ve bir güneş gibi doğup aydınlatmanı bekledim dünyamı.

Ama

Sen yoktun.

Metehan KILIÇ

12/A

HÜZÜN

Sen gittikten sonra

Bir bir yok ettim sana ait olan her şeyi.

Önce dudaklarımı kilitledim tatlı sözlere.

Acıyarak baktım,

Yakışmıyordu yalnızlık

Sevgisizlikten titreyen ellerime.

Sonra sağır ettim kulaklarımı.

Başka ses karışmamalıydı

Duyduğumda, heyecandan sesimi titreten sesine.

Kalbimi söküp attım bir başkası sevmesin diye,

Hüznün en derin denizlerine.

Ve mutluluğu yazamayan şiirlerime küstüm.

En acı dizeler döküldü dilimden ama yazmadı kalem.

Şimdi düşlerimde masum bir aşksın.

Ne o tatlı gülüşlerin karşımda

Ne sesin kulaklarımda.

Ve seni her özlediğimde pişmanlığını duyacağım.

Sahilden uzaklara bakıp

Sevdiğini denizlere gömen bir adam

Ağlamayı hak etmiyor diye.

Metehan KILIÇ

12/A

YÜREK KANAR MI HİÇ? KANIYOR

Üzerinden çok zaman geçmedi ama sanki yıllardır bu acıyı yüreğimde taşıyor gibi yorgun yüreğim. İnsan nasıl kahrolur da öyle çaresiz bekler, yürek nasıl acıdan kıvrılır işte öyle derinden yaniyor canım. Göğsüm daralıyor, nefesim yetmiyor bana, yüreğim kaniyor, ruhum biçare, ne gelir elden ki her yer virane.

Sabah yapacaklarımızı planlayarak uykuya dalıp gece yarısı uyandık sarsıntıyla. Saat 04.17 imiş, sonradan öğrendim. 6 Şubat 2023, saatler 04.17'yi gösterdiği vakit... Sarsıntıyla fırladık yataklarımızdan. Oğlum kucağımızda, 8. kattan nasıl ineceğiz ki diye düşünürken sığındık korunacağımızı düşündüğümüz bir alana. O kadar uzun sürdü ki sarsıntı, ben zaman kavramını o an yitirdim. Sarsıntılar bitip de yakınlarımızdan haber almaya başlayınca yitirdiğim tek şeyin zaman kavramı olmadığını anladım.

Yitirmek acıtıyor insanın canını. Tanıdığın, tanımadığın, gördüğün, duyduğun, bildiğin şeyleri yitirmek acıdır. Benim de canım acıyor. Arkadaşlarımızla güzel gülüşlerimizi bıraktığımız, sokaklarında onlarca defa dolaştığımız şehirleri yitirdik. Geçmişlerini yitirdi insanlar. Şehirler yitip gitti. İnsanlarıyla, evleriyle, her şeyiyle yitip gitti. Acı... Çok acı...

Yüreği güzel insanları yitirdik, baharda buluşuruz diye plan yaptığımız arkadaşlarımızı yitirdik. Görüşmeyi planladığımız sokakları yitirdik. Hayat dolu gülümsemelerle vedalaştığımız, yeniden bizi hayat dolu gülümsemesiyle karşılayacak insanları yitirdik. On sekiz yaşına geldiğinde kızına vermek için günlük tutan, hikayeleri yarım kalan aileleri yitirdik. Yarım kaldı sayfalar, yarım kaldı hikayeler.

Bir kız çocuğu çıktı enkaz altından. Yedi yaşında... Annesi, babası, kardeşi, amcası, dedesi, babaannesi de aynı enkazın altında. Günlerdir enkaz başında beklemiş diğer yakınları. Öyle çaresiz sadece beklemişler ve nihayet yeğenleri sağ çıkmış o enkazdan. Diğerleri maalesef sağ çıkarılamamış.

Enkaz altından çıkarılmış bir arkadaşımız. Beş gün kalmış o enkazın altında. Annesiyle, kardeşiyle konuşmuş, umutla beklemiş çıkarılmayı. Bir zaman sonra kesilmiş annesinin sesi. "Uyudu." herhalde diye düşünmüş. İki kardeşi ve babasıyla kendisi de çıkarılmış nihayet. Anneden habersiz umutla beklemiş günlerce. Çok sonra öğrenmiş annesinin kurtarılamadığını. Yine de umut dolu bekliyor kardeşlerinin iyileşmesini. Kendisinin de durumu çok iyi değil ama umut dolu yüreği, "Toparlanacağız, hastaneden bir çıkayım her şey yoluna girecek." diyor.

Bizim girecek bir evimiz vardı ama çok zor girdim eve. Canını kaybeden, evini, emeklerini, şehrini kaybeden, geleceğini belirsizlik bürümüş yakınlarımı düşündükçe göremedim önümü, hâlâ da göremiyorum. Gün geçiyor sabah oluyor ama ben hep aynı gündeyim sanki. Canım hep acıyacak biliyorum. O evde ya da başka bir yerde, nerede olursam olayım acıyacak.

Şimdi sevinçlerimiz bile yarım. Yaşıyorum. Gün akıp gidiyor. Bazen o akışa kaptırıyorum kendimi. Sonra bakıyorum yaşadığım güne. Her şey biraz eksik, her an yarım aslında. Gidenlerin ardından paramparça oldu her yanımız. İçi acıyor insanın. Yürek kanar mı hiç? Kanıyor.

Ebru KÖMÜRCÜ

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

GERİYE DÖNÜŞ

Ezbere bildiği yoldan gidiyordu. Aklının karışıklığı ve kalbini kaplayan duygularla birlikte yıllardır gitmeye cesaret edemediği o evin kapısına varmıştı. Bahçe kapısı bıraktığı gibi duruyordu. Eskiden bu bahçenin kapısını hep neşeyle açarken şimdi o kapıyı açmak çok zor geliyordu. Eli gitmiyor o kapıya ama bunu- en azından annesi için- yapmak zorunda olduğunu biliyordu. Derin bir nefes alarak bahçenin kapısını açıp yavaş adımlarla bahçeye girdi. Her şey bıraktığı gibiydi. Bir zamanlar neşeyle sallandığı salıncak bile. Yavaş adımlarla kapıya doğru yürüdü. Her adımında anılar zihnine yavaş yavaş akın etmeye başlamıştı. Zordu onun için. Elinden gelse kapıyı açmadan arkasını dönüp kaçardı. Ama kendine bir söz vermişti. Ne olursa olsun bu eve girecekti. Beş yıldır yapamadığı şeyi bugün yapacaktı. Derin bir nefes aldı ve kapıyı açarak içeriye ilk adımını attı. Ayakları istemsizce onu her akşam bir araya geldikleri, mutluluğu, hüznü bir arada yaşadıkları o odaya götürmüştü. Sedirin örtüsü solmuştu yıllar içinde ama aynıydı odanın kokusu, değişmemişti. Şöyle bir içine çekti o kokuyu.

O günde mutlu bir şekilde içine çektiği koku buydu. Üniversitede okumak istediği bölümü kazanmıştı. Heyecandan yerinde duramıyordu. Sabırsızlıkla ailesinin bir araya gelmesini bekliyordu. Kapının zili çaldı. İki de bir anda “ Geldiler!” diye bağırdılar. Hızla ayağa kalkarak kapıyı açmaya gitti. Ellerinde poşetlerle içeriye girdiler. Abisi annesiyle babasının geldiğini görünce rahat bir nefes aldı. O, güzel haberi ailesine vermek için sabırsızlanırken annesi yemeği hazırlamıştı bile. Yemeği ailecek yiyeceklerdi. Abisi hem tedirgin hem de mutsuz bir şekilde yemeğiyle oynuyordu. Bu halleri babasının dikkatini çekmişti. Sormak istiyordu. Babası tam soracakken abisi ayağa kalktı ve odasına gitti. O da daha fazla dayanamayarak üniversiteyi kazandığını söyleyiverdi. Bir anda annesiyle babası

ona odaklanmış, abisinin az önceki tavrını sorgulamayı unutmuşlardı. Herkes hem şaşkın hem de mutlu bir şekilde yemeklerine devam etti. Yemekler yenmişti. Televizyonu açtıkları sırada bir cinayet haberine gözleri takıldı. Cinayet şüphelilerinin fotoğraf ve isimleri sıralanmıştı. Babası büyük oğlunun fotoğrafını görmesiyle donup kalmıştı. O sırada zil çaldı. Zilin sesiyle kendine gelip abisinin odasına yöneldi. Annesi bu sırada mutfaktan çıkıp her şeyden bir haber kapıyı açmaya yöneldi. O ise abisinin odasının kapısını açması ile yıllarca aklından çıkmayacak, hafızasına bir acı olarak işlenecek görüntüyle karşı karşıya kalmıştı.

Annesi kapıyı açmasıyla polisleri karşısında gördü:

- Buyrun Memur Bey?
- Burası Orhan ÇOLAK'ın evi mi?
- Evet. Ben annesiyim.
- Oğlunuz bir cinayet şüphelisi olarak aranıyor.
- Ne cinayeti, nasıl olur?

Annesi duyduklarına inanamıyordu.

“İçeri girebilir miyiz?” dedi polislerden biri.

Annesi ne yapacağını bilmeyerek içeri girmeleri için kenara çekilmişti.

Polisler salona girdikleri an yerde yatan babasını görüyorlar. Polislerden biri yerde yatan adamın nabzını yokladığında cansız bir bedenle karşı karşıya geldiğini fark eder. Arkasını dönüp diğer polise adamın yaşamadığını işaret eder. Annesi polisin işaretiyle eşinin öldüğünü anlayınca daha fazla dayanamayarak çığlık atmaya başladı.

O akşam... Üniversiteyi kazandığının müjdesini ailesiyle paylaştığı an ile şu an içinde buldukları an... Kısa ama onların hayatlarını alt üst edecek kadar acı bir zaman dilimi.

Onlar adamın başında ne olup bittiğini anlamaya çalışırken diğer iki polis de yukarıdaki odaları kontrol ediyorlardı. Kapısı hafif aralık olan oda dikkatlerini çekti. O tarafa yönelirken kıpırdamadan duran birini gördüler. İçeri girdikleri gibi kapının ağzında duran çocuğun omzuna dokunduklarında sanki elektrik çarpmış gibi silkelenerek kendine gelmişti. Diğer polis sol tarafına döndüğü gibi havada asılı duran genci gördü. Evet, polislerin cinayet şüphelisi olarak aradıkları, onun abisi şimdi cansız bir halde karşılarında duruyordu.

O annesinin çığlıklarını duyduğu gibi kendisini aşağıda annesinin yanında buldu. Annesinin baktığı yöne doğru bakınca babasının hareketsiz bir şekilde yerde yattığını gördü.

Bütün bunlar o kadar kısa bir sürede olmuştu ki...

Aşağıdaki polis cenazeleri kaldırmak için cenaze arabasını aradı. Cenazeler evden çıkarılıp o bahçeden cenaze arabasına taşındı. O bahçe bütün bu olanlara şahit olmuştu. Hatta salıncak bile...

Beş yıl geçmişti o acı dolu akşamın üstünden. O akşam kendisi için de zor olmuştu, annesinde de derin izler bırakmıştı.

Annesi uzun süre ruh sağlığı tedavisi görmüş, kendisine bakamayacak durumda olduğu için bakımevine yatırılmıştı. Kendisi bu süreci hep uzaktan takip etmiş ancak annesinin yanına gidecek gücü beş yıl boyunca kendisinde bulamamıştı.

Dün gece rüyasında annesini görünce sabah soluğu bakımevinde almıştı. Elleri titriyordu heyecandan. Annesinin nasıl bir tepki vereceğini, beş yıl sonra onun karşısına nasıl çıkacağını, annesinin neler soracağını düşünüyordu.

Annesinin odasının bulunduğu kata çıktılar bir hemşireyle birlikte. Hemşirenin yönlendirmesiyle annesinin kaldığı odanın kapısını açtı. Annesini görmüştü. Sırtı kendisine dönüktü. O kadar zayıf görünüyordu ki eski halinden eser kalmamıştı. Gözleri doldu ama yine de gücünü toplayıp annesine doğru ilerledi. Her adımında kalbi daha hızlı çarpıyordu. Derin bir nefes alarak annesinin karşısına geçti. Şimdi annesi başını yavaşça kaldırmış, oğlunun gözlerinin ta içine bakıyordu. Bir anda gözlerinden yaşlar akarken diğer yandan da yüzünde hafif bir gülümseme belirmişti. Onu öyle görünce sadece "anne" diyebilmişti. Bir anda annesi onun ellerini sıkı sıkı tuttu. Ellerini sıkı sıkı tutarak sanki " Evimize git!" der gibi bakıyordu. Sonra bir anda itti oğlunun ellerini. "Artık git!" der gibi kafasını pencereye çevirdi. Bunun üzerine oğlu bir şey diyemeyerek çıktı odadan.

Annesinin isteğini yerine getirmiş olmanın verdiği huzur ile evden çıkmaya hazırlanıyordu. Beş yıl öncesini gözünde canlandırmış, derin düşünceler dalmıştı. Birden çalan telefonun sesiyle daldığı düşüncelerden sıyrılmıştı. Bakımevindən arıyorlardı. Telefonu korkarak açtı. Çünkü beş yıl sonra geldiği bu evde yeni bir acı bırakmak istemiyordu. Sesi titreyerek " Efendim!" dedi.

Tuğba KALANTAR

11/B

(SERBEST HİKAYE YAZMA ETKİNLİĞİMİZDEN)

Görsel: Aleyna AĞDEMİR- 9/A

YAĞMUR

Yağmur yağdı,

Yerler ıslandı.

Gökteki bulutlar

Ağlaya Ağlaya kaldı.

Çocuklar şarkı söylemeye başladı.

Zıplaya zıplaya oyun oynadı.

Yağmur gökyüzünden inen bereket

Yağmur hayatın varlık sebebi.

Eğer olmasaydı yağmur,

Ne olurdu bir düşün.

Cennetullah Elhawas

5/A

"ADANA KÖPRÜBAŞI" DİĞER ADIYLA "AMAN ADANALI" TÜRKÜSÜNÜN DİLLERE DESTAN ÖYKÜSÜ

Erenköylü Ruhiye Hanım 19. yüzyılda bir adama aşık olur. Adamın adı Adanalı Sadi Bey'dir. Ruhiye Hanım, Sadi Bey'e olan aşkını bir türlü itiraf edemez. Aşkını kendi içinde yaşarken bir yandan da "Aman Adanalı" türküsünü söylemeye başlar. Türküyü etraftakiler de duyar, böylece türkü dilden dile dolaşmaya başlar. Türküyle birlikte Ruhiye Hanım'ın aşkı da duyulur.

Bu aşk saraya kadar ulaşır ve Ruhiye Hanım'ın babası Tersane Nazırı Muhittin Paşa da bu aşkı duyar. Muhittin Paşa çevreye yayılmış olan bu aşk dedikodularından rahatsız olur. Dedikodulardan sonra kızını ev hapsinde tutar. Ancak dedikodular devam etmektedir, saray bu aşka el atarak Tersane Nazırı'na bir emir gönderir. Bu emir sayesinde Ruhiye Hanım ve Sadi Bey evlenirler.

İki aşığın düğünü Erenköy'deki konağın bahçesinde yapılır ve düğünde sürekli "Aman Adanalı" türküsü söylenir.

Aman Adanalı - Adana Köprübaşı Türküsünün Sözleri:

Adana Köprübaşı

Vur çapayı çapayı

Otur saraya karşı

Vur kazmayı kazmayı

Gel beraber gezelim

Kız başına bağlamış

Dosta düşmana karşı

Oyalı da ipek yazmayı

Vur çapayı çapayı

Adana'nın pamuğu

Vur kazmayı kazmayı

Altın dolu sandığı

Kız başına bağlamış

İnanmayın hep yalan

Oyalı da ipek yazmayı

El kızının yandığı

Pamuk içinde çiğit

Vur çapayı çapayı

Elinde altın divit

Vur kazmayı kazmayı

Hem sararmış hem solmuş

Pamuk içinde çiğit

Bir kız için bir yiğit

Belinde altın...

Derleyen: Selahattin SARIKAYA- Halil ATILGAN

Kaynak: turkuler.com, eodev.com

Hazırlayan: Hanife EŞİYOK

BİR DİRDİM VAR!

"Sıkıntı yok efendiler; dert insana yol gösterir."
Mevlâna

Dertleri olmalı insanın bu zamanda zira alt katı yanan bir evin üst katında ziyafet olmaz. Yemek, içmek, gülmek, eğlenmek dışında bir derdi olmalı. "Benim menfaatlerim, benim mutluluğum, benim hayatım"dan öte dertlerden bahsediyorum. Yaşadığı hayata, içtiği suya, soluduğu havaya dair... İnsanlığa, insan olmaya dair... Vicdaniyla derdi olmalı mesela... Sevmekle ilgili bir derdi... Çocuğunu güzel insan olarak yetiştirmeyi, etrafını güzelleştirmeyi, sokakta üşüyen kediyi, çöp toplayan çocuğu dert edinmeli hatta...

Eşref-i Mahlûkatsa insan ki öyle, bahsedilen şerefe yaraşır dertler edinmeli kendine. Büyük düşünüp büyük dertler edinmek fıtratın gereği. Bunca acizliğine rağmen, dağların bile yüklenmekten imtina ettiği görevi yüklenmişse insanoğlu; mevsimlerin birbiri ardına gelişini, geceyi, gündüzü, sıcağı, soğuğu anlamlandırmaksa görevi, ufak hesapları olmamalı hayatın da.

Küçük düşünüp küçük dertler peşinde koşmak varlık sebebine liyakatsizlik sayılmalı. Derdini sevmeli sonra insan. "Kahrında hoş, lütfun da" kıvamında olmalı her daim çünkü dert uyarır, acı verir ve çare aratır insana. Dert nimettir bilene, uyanışa vesiledir. Sorgulamaya başlamanın, nedenini niçinini öğrenmek istemenin, düşünmeye başlamanın ilk adımıdır. Eyleme geçmek için olması gerekendir. Eyleme geçmeli sonra insan. Komşusunun bahçesine gölgesi düşen ağacını kesip tüm insanlığı kaplayan şefkat şemsiyesiyle yürümeye başlamalı dünyada. Hasta olduğunu belli etmek için penceresine sarı çiçek koyan; alanın mahcup olmaması, verenin kibirlenmemesi için sadaka taşları diken ecdadı gibi mayasındaki zarafeti göstermeli dünyaya. "Karanlığa küfretmek yerine bir mum yakmalı." aydınlık gelecek için.

Derdi kadar büyüktür insan. Alemin düzeni olunca derdi takılıp kalmaz küçük engellere. Sen yak kibritini; yağmur olur bazen, rüzgar olur... Aldırma, koşmana bak. Koştukça güçlenecek bacakların, büyüyecek adımların. Koştukça büyüyecek insanlık, büyüyecek yüreğin. Çıkar üstünde sana ait ol- mayan ne varsa. Eksik olsun varsın modern zamanlara ait, bireyselleşen kendi mutluluğunun ve çıkarının dışında hiçbir şeye değer vermeyen, dertsiz tasasız bir topluma ait ne varsa. Başkası gibi görünüp başkası gibi düşünme acizliğinden kurtularak kendi adına aç tüm hesaplarını. Müptelası eyle derdinin; dertsiz yaşama sevdasındaki insanları. Varlığın bir tebessüm olsun dudaklarda, yokluğun hüzün...

Emine GÖK

İngilizce Öğretmeni

VATAN

Şehidimiz var uyan

Ey gökyüzünün özgürlük sembollü

Vatanım benim tek varlığım

*Bayrağım benim tek cesaret
kaynağım.*

Bize emanet korkma Atam

Senin öğrettiğin gibi bu vatan

Fedakar bir şekilde, cesaretli olup

*Koruruz, kimsenin şüphesi olmasın
bundan.*

Bu vatan kolay kazanılmadı

Şehitlerimize binlerce selam olsun

Vatan yolunda mücadele edecek

Tüm insanlara selam olsun.

Nidanur NARLI

5/A

"MURATHAN MUNGAN'IN SEÇTİKLERİYLE 'TREN GEÇTİ' HİKAYELER" ADLI KİTABINDAN

SAİT FAİK- ÜÇÜNCÜ MEVKİ

Vagonun içindeki altı kişiden bir tanesi dayanamadı ve yanındakine:

"Gideceğim yol uzak," dedi.

Yanındaki, gözkapakları yarı açık, uykulu kara gözlü bir adamdı. Sapanca Gölü bu adamın gözlerinin içinde pürüzsüz, dalgasız, bir damla ışık ve cam gibi parıltıydı. Sordu:

"Neresi?"

"Kayseri'ye gidiyorum. İlk defa. Ömrümde ilk uzun yolculuğum. Yanıma bir gazete bile almamışım. Yolculuk, bilhassa tren yolculuğu sıkıcı, yorucu, üzücü şey!.."

"Öyledir."

"Öyledir." diyen, Sapanca Gölü'nün elma bahçelerini gözlerine kapadı. Ve ağır ağır, göl ve elmaları düşünerek uyudu.

Yanına bir gazete bile almamış adam, sıkılıyor, üzülüyor, uyumak istiyor, uyuyamıyor. Kayseri çok acayip bir kâinat, Seddiçin kenarında bir tuhaf şehir gibi muhayyelesini gıcıkıyor: Hanlar, kervansaraylar, dar sokaklarda çamaşır yıkayıp çocuklarını döven yağlı kadınlar, ellerinde uzun birer pastırma öğle yemeği yiyen memurlar ve uzayan bir gün.

Kayseri'ye giden, kısa boylu, sevimli yüzlü, sarı gözlü, cüssesinden hiç umulmayan kalın, kocaman, tüylü ellere malik bir adamdı. Karşısındaki şişman adam gazetesini bir tarafa bıraktıktan sonra Kayseri'ye giden adama baktı, gülümsedi.

"Demek ki Kayseri'ye," dedi.

Kayseri'ye giden, daire müdürü hatırını sormuş ihtiyar ve mahcup bir memur gibi sevindi. Yanağı sıkılmış ve yanağı sıkılma zamanı geçmiş bir küçük kız gibi kızardı.

*"Evet, Kayseri'ye efendim. Zati âliniz de mi? Güzel midir efendim? Kayseri nasıldır?"
"Kayseri'ye demek hiç teşrif buyrulmadı?"*

"İlk uzun seyahatim efendim. Sözün temsili Kasımpaşa'da doğdum, Beyoğlu'nu bilmem efendim."

"Ya, vah vah!"

Gazetesinin ilan sayfelerini okumaya dalan şişman adama, Kayseri'ye giden Kasımpaşalı hayretle baktı. Niçin vah vah diyordu. Acaba Kayseri'ye gidiyor diye mi üzülüyor? Yoksa Beyoğlu'na

çıkmadığı için mi hüzünleniyordu? Şişman adam kafasındaki düşüncelere de vah vah diyebilir, diye düşündü. Ferahladı.

Geyve Boğazı'nın kayalıkları dibinde birer eşkıya, bazen birer kahraman, hayaletler, insanlar, silahlar ve bombalar, bir çete gizlidir. Bu kayalarda vahşi keçilere, yaban keçilerine tesadüf etmezsek hayret etmelidir. Küçük bir su, bu dekorun gizli görünmez kahramanlarına, eşkıyalarına, yabani hayvanlarına ses verir. Küçük, masum derelerin kızıl tüylü kayaların dibinde cengaver şarkıları söylediği akşam zamanı gelmişti. Altı kişiden üçü şimdi yemek yiyordu. Kasımpaşa'dan Beyoğlu'na hiç çıkmamış adam ilk konuşmaya başladığı zaman, kara gözlerini açmıştı. Konuşmak istemediği, hâlâ Sapanca Gölü'nün elmalıkları ve kestane ağaçlarıyla uyuduğu anlaşılıyordu. Gazetesini bitirmiş adam üzüntülüydü. Defterine bir şeyler kaydediyordu. Köşede bağdaş kurmuş, önce kunduralarını, sonra da çoraplarını çıkarmış birisi sıska yüzünden taşan bir canlılıkla, yanındakine Boşnakça bir şeyler anlatıyordu. Onun yanındaki, bir Sırp köylüsü kadar sarı, kırmızı ve gençti. Ne mustarip gülüyordu. Lisanlarını anlamadığımız insanların haletiruhiyelerini keşfetmek hususunda çok aciziz. Onların bizim her günkü konuştuğumuzdan daha başka, daha mühim şeyler konuştuklarını sanarız. Bir müddet onlarla çok alakadar olduğumuz halde biraz sonra onları unutturur, yine kendimize, lisanımıza ve etrafımıza yani kendi kendimize döneriz.

Tren durmuş: Geyve İstasyonu toz, bulut ve akşam pembeliği içinde bir sarı Çin şehri gibi kaynaşıyor, yalınayak çocuklar, saçları perişan arabacılar ve bir kasket yağmuru istasyonu dolduruyordu. Bu kasketlerin altında insanlar buğdaylarını, tahta traversleri, üzüm, ekmek ve bir vagon penceresinden kendilerine bakan bir hayali düşünüyorlar. Zaman, akşamın toz pembesine karışmış iptidai bir zaman, bu insanları ta Kayserilere götüren hain ve dehşetli homurtuya, yani şimendiferin yağlı manivelası ve yarısı kızıl tekerlekli makinesine bakıyordu.

O, zamanla bir olmuş yolculardandı. Geyve İstasyonu'nda bir aşağı bir yukarı dolaşıyor, yazın korkunç sıtmasının gökyüzüne ve gökyüzünün yıldızlarına kadar sirayet eden bu küçük kasabayı terke hazırlanıyordu. Bu, uzun bir sıtma geçirmiş insanların korkusu gözlerinde, dalağı büyük bir mahluktu. O da Kayseri'ye gidecekti. Kayseri'nin havası iyiydi. Erciyes'in resmini görmüştü. Ovaların ve küçük tümseklerin yanında etrafına hiçbir dost ve sevgili takmadan bir bekar adam gibi yükseliveren Erciyes'i dâhilere benzetirdi. Öyle kurak ve kimsesiz memleketlerde kendi başlarına sivrilliveren insanlardan bir insandı sanki Erciyes. Kayseri'yi değil, Erciyes'i seven adam da deminki beş kişilik ve altıncısı ben olduğum kompartımana girdi. Ben isteksiz, kendisine yer açtım. O mağrur oturdu. Bu yer onun sarı hakkı idi. Kimsenin surat etmeye hakkı yoktu.

Saçları ve yarım kasketi çarıkları kadar tozlu, pantolonu ve ceketi derisinin rengi kadar hareli ve yamalı, ilk bakışta gürbüz bir köylü sekizinci yolcumuz oldu. Köylülerden bahsettiğimiz zaman aslan gibidir, soğan ekmek yer, aslan gibi olur deriz. Böyleleri olduğunu inkâr etmek ne kadar yanlışsa, veçhen aslan gibi gözüktüğü halde kaburga kemikleri çökük, içindeki âzanın pek çoğu haddinden fazla büyümüş veya küçülmüş köylülere de tesadüf edilmez demek o kadar yanlıştır. Soğan ekmek yalnız şehirli midesine değil köylü midesine de dokunabilir ve dokunmaktadır.

Köylü de acayip bir saffet, fakat beklenilmeyen bir cesaretle kendisine isteksizce verilen yere sıkıştı. Hatta biraz daha yer açabilmek için sağa sola kıpırdandı. Bir köylünün bu kadar pişkin

olacağını tahmin edemeyen şişman adam, bana baktı. Ben gözlerimi ve içimi köylüden yana çevirdim. Şişman adam selam vermiş de karşısındaki almamış gibi kızardı. Köylü heybesini açmış, heybeden kumlu bir ekmekle iki domates çıkarmıştı. Domatesler ne tatlı şeylere benziyordu. Bir tanesini de bana uzattı. Ne çabuk anlaşmıştık. Uzatılan şeyi gülererek aldım. Kendi francalamla yemeye başladım. Bir lokma kaşar peynirini köylüye uzattım. Aldı. Kokladı sucuk koklayan bir Karamanlı yüzüyle:

"İstanbul işi olduğu belli," dedi. "Halis Balkan olmalı."

"Yok be dayı. Bu istasyon kaşarı." "Daha iyisi de olurmuş demek," dedi.

Sonra düşünerek ilave etti: "Daha iyisi can sağlığı..."

Şimdi hepsi uyuyordu. Hepsi, tanımadıkları bir şehir düşünerek uyuyorlardı. Köylü ile Kasımpaşalı uyanıktı. Ben uyuyor muydum? Gözlerim kapalıydı, kafamda küçük çocuklarla dolu bir mektep... Kafası aydınlık bir arkadaş, ve sergüzeşt. Bir küçük tonton kafa düşünerek dalıyordum. Köylü, Eskişehir'de indi. Onun indiğinin farkındayım. Kasımpaşalı hâlâ uyumuyor. Gözünü açana lakırdı yetiştirmeye çalışıyordu. Fakat gözünü kimse açmıyordu ki. Bu his bende o kadar kuvvetli idi ki ve Kasımpaşalı o kadar benim gözümü açmamı kolluyordu ki.

Tren durdu. Gecenin içinde Haymana bakir bir orman sesi veriyor. Geyve'de sıtma kapmış entelektüelin de gözleri kapalı ve düşünceleri bir rüya kadar gayri şuurî. Bir küçük kazanın istasyonunda inip unutulmak, şişmanlamak. Bir kasap kıızıyla evlenmek. belediye reisiyle sohbet etmek, tahrirat kâtibiyle tavla oynamak...

Ve gelip geçmek mümkün olabilse diye düşünüyor. Haymana Ovası yalnız geceleri gölge veren ağaçlarıyla hayatına karışacak. O bu kafasıyla kocaman bir köstek sahibi olabilecek. Belki bir sürüsü olacak. Ona da bir müddet sonra hayvan alıp sattığı için cambaz diyecekler. "Cambaz" ne güzel bir kelime.

Tren ağır ağır hareket ediyor. Kasımpaşalı uyuyor ve konuşmuyor. Bir belediye fenerinin aydınlattığı tozlu sokağın başındaki evin muşamba perdelerinden içlenen her kompartımanda uyuma- yan yolcular var. Ben salonu dolaşıyorum. Bir küçük çocuk uyumuş. Uyku ne dinlendirici. Yerime küçük çocuğun saçlarından ve kafasından aldığım bir masumiyetle çöküyorum. Aynı çocukluk sinirlerime yayılıyor. Fakat zehirlenir gibi uyuyorum.

SAİT FAİK ABASIYANIK

Sait Faik Abasıyanık, 18 Kasım 1906'da Adapazarı'nda doğdu. Çocukluğu Adapazarı'nda geçti. İlköğrenimini Rehber-i Terakki Okulu'nda yaptı. Ortaöğreniminin bir kısmını İstanbul Erkek Lisesi'nde, diğer kısmını ise Bursa Lisesi'nde tamamladı (1925- 1928). Yüksek öğrenimine İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türkoloji Bölümü'nde başladı (1928). İki yıl sonra babasının isteği üzerine, iktisat eğitimi için Venedik üzerinden İsviçre'ye gitti. Lozan'da kısa bir süre kalarak, Fransa'nın Grenoble kentine geçti. Sanatı ve kişiliği üzerinde derin izler bırakacak çok sevdiği bu Fransız şehirde üç yıl yaşadı. Fransa'dan döndükten sonra bir süre Halicioğlu Ermeni Yetim Mektebi'nde Türkçe öğretmenliği yaptı.

Çocukluğundan beri tüccar olmasını istediği babasının zorlamasıyla ticarete atıldı ve başarılı olamadı. Babasının 1939'daki ölümüyle geçimini yalnızca kalemiyle sağlamanın yollarını aradı. Kısa bir süre Haber gazetesinde muhabirlik yaptı (1942). Yazarlığa lise yıllarında başlayan Sait Faik'in ilk şiiri Mektep dergisinde yayımlandı (1925). İlk yazısı "Uçurtmalar" Milliyet gazetesinde yayımlandı (1929). 1934'ten itibaren kendini neredeyse bütünüyle öyküye veren yazar denizi, emekçileri, çocukları, yoksulları, işsizleri ve balıkçıları yalın, şiirsel bir dille anlatarak Türk edebiyatına yeni bir öykü anlayışı getirdi. Daha önce Atatürk'ü de onur üyeliğine seçen, ABD'deki Uluslararası Mark Twain Derneği tarafından çağdaş edebiyata yaptığı katkılarından dolayı onur üyeliğine seçildi (1953).

11 Mayıs 1954'te İstanbul'da öldü.

Yapıtları: Öykü: *Semaver* (1936, Remzi Kitabevi); *Sarıç* (1939, Çığır Kitabevi); *Şahmerdan* (1940, Çığır Kitabevi); *Lüzumsuz Adam* (1948, Varlık Yayınları); *Mahalle Kahvesi* (1950, Varlık Yayınları); *Havada Bulut* (1951, Varlık Yayınları); *Kumpanya* (1951, Varlık Yayınları); *Havuz Başı* (1952, Varlık Yayınları); *Son Kuşlar* (1952, Varlık Yayınları); *Alemdağ'da Var Bir Yılan* (1954, Varlık Yayınları); *Az Şekerli* (1954, ö.s., Varlık Yayınları). Roman: *Medar-ı Maişet Motoru* (2. baskısı Birtakım İnsanlar adıyla, 1944, Yokuş Kitabevi); *Kayıp Aranıyor* (1953, Varlık Yayınları) Şiir: *Şimdi Sevişme Vakti* (1953, Yenilik Yayınları). Röportaj-Öykü: *Tüneldeki Çocuk* (1955, Varlık Yayınları); *Mahkeme Kapısı* (1956, Varlık Yayınları).

Diğer Yapıtları: *Balıkçının Ölümü-Yaşasın Edebiyat* (1977, Bilgi Yayınevi), *Açık Hava Oteli* (1980, Bilgi Yayınevi); *Müthiş Bir Tren* (1981, Bilgi Yayınevi); *Sevgiliye Mektup* (1987, Bilgi Yayınevi).

Çeviri: Georges Simenon'dan *Yaşamak Hırsı* (1954, ö.s. İstanbul Yayınları).

KAYNAK: Yapı Kredi Yayınları, Sait Faik ABASIYANIK, *Alemdağ'da Var Bir Yılan*, 12. Baskı, İstanbul, Ocak 2010.

KAVUŞMA

Vagonun içindeki altı kişiden bir tanesi dayanamadı ve yanındakine:

"Gideceğim yol uzak." dedi.

Yanındaki, gözkapakları yarı açık, uykulu kara gözlü bir adamdı. Sapanca Gölü bu adamın gözlerinin içinde pürüzsüz, dalgasız, bir damla ışık ve cam gibi parıldadı. Sordu:

"Neresi?"

"Kayseri'ye gidiyorum. İlk defa. Ömrümde ilk uzun yolculuğum. Yanıma bir gazete bile almamışım. Yolculuk, bilhassa tren yolculuğu sıkıcı, yorucu, üzücü şey!.."

Halbuki yanındaki öyle olduğunu hiç düşünmüyor, tren yolculuğunu çok seviyordu. Hatta özellikle trenle yolculuk yapmayı seçiyordu.

Trenin ağır ağır gitmesi ona hiç sıkıcı gelmezdi. Yol boyunca öyle çok şey düşünürdü ki ineyeceği istasyona nasıl vardığını fark etmezdi bile. Çok defa ineyeceği istasyonu kaçırmış da geri dönüp gelmek zorunda kalmıştır.

Neydi peki onu böyle derin düşünceler içinde bırakan şey?

Yalnız yaşıyordu İstanbul'da. Ailesi Ankara'daydı. Yaptığı yolculuklar onlara kavuşmak içindi. Çok kalmazdı gittiğinde. Birkaç gün annesi, babası ve kardeşleriyle hasret giderir sonra dönerdi İstanbul'a. Bir dairede memurluk yapıyordu. Aynı işi Ankara'da da yapabilecekken neden İstanbul'da yaşamayı seçmişti. Etrafındaki hiç kimse bilmezdi bunu. Hep kendi içinde yaşardı. Herkesle sohbet eder, güler, eğlenir, gününü geçirir, gece olduğu zaman da binbir türlü düşüncelere dalardı.

O yine düşüncelere dalmıştı ki altı kişiden bir diğeri:

"Kayseri'ye neden gidiyorsun?" diye sordu, diğerine.

Annemle babam aslen Kayserili ama ben hiç bilmiyorum oraları. İstanbul'da doğdum, büyüdüm. Şehir dışına hiç çıkmadım. Şehir dışında akrabalarımız bile yok sanırdım. Ama aslında öyle olmadığını öğrendim. Bir kardeşim varmış Kayseri'de. Doğduğu zaman orada bir yakınlarına emanet edip İstanbul'a çalışmaya gelmiş annemle babam. Sonra da bir daha dönememişler Kayseri'ye. Korkmuşlar aslında. Çocuklarının kendilerinden uzakta büyümüş olması çok ağır gelmiş onlara, yüzüne nasıl bakarız, diye düşünmüşler hep.

Sonra ben doğmuşum. Bana hep sınıksıkı sarıldılar. Ben annemle babamın sevgisini hep en derinlerde hissettim. Bu sevgiyi bir kardeşle paylaşmayı da çok isterdim ama nasip böyleymiş demek ki. Bir kardeşim olduğunu yeni öğrendim.

Annemle babam artık iyice yaşlandı. Geçen gün sohbet ederken laf yaşlılıktan, ömrün tükendiğinden açıldı. İkisinin de göz doldu sonra. "Durun hele canım, ne diye doluyor gözleriniz?" dedim. Annem gözlerimin içine baktı uzun uzun. Sonra dedi ki:

"Kardeşini de dünya gözüyle bir görseydik. Ne yapar, ne eder acep? Bizden haberi var mı acaba? Yoksa hiç söylemediler mi varlığımızı? Söyleseler ne yazar sanki? Biz gidip aldık mı ki çocuğumuzu? Bıraktık geldik, bir daha da gidip almaya yüzümüz tutmadı. Ah ah ne garip şu ömür? Nasıl görmek isterim onu?"

Annemin ağzından bu sözler dökülürken ben hıçkırma hıçkırma ağlıyordum. Annemin neyden bahsettiğini anlayamamıştım ama kendimi tutamıyor, ağlamaya devam ediyordum.

Babam sonunda dayanamadı, girdi araya:

"Hanım ne yapıyorsun, görmüyor musun çocuğun halini? Niye şimdi böyle yaptın, biz yıllardır çocuğumuz incinmesin diye içimize atmadık mı bu yarayı?"

Şaşkınlık, sevinç, hüznün... O an o kadar duyguyu bir arada yaşadım ki... Sonra toparlandım hemen. Neden yıllardır bana söylemediniz, diye sormadım bile.

"Nerede anne?" dedim. "Kardeşim nerede?"

Babam çok öfkeliydi ama ben daha fazla üzölmeyeyim diye bir şey söylemedi. "Madem açtın konuyu, buyur anlat hanım." dedi sadece. Annem uzun uzun anlattı sonra göz yaşları içinde. Hep beraber ağladık. Ben onu bulmaya gideceğim, dedim, bana yerini yurdunu söyleyin.

İşte öyle çıktım yola. Diyorum ya bu benim ilk uzun yolculuğum, kardeşimi bulmaya gidiyorum. Onun da haberi yoktur belki bizden. Olsun. Ne olursa olsun onu bulup anlatmalıyım. İstemezse gelmesin benimle ama bilsin, ben öğrendim onun varlığını, o da bilsin bizi.

Vagondaki herkes onun anlattıklarıyla kendinden geçmişti. Kiminin gözünü yaşarttı bu hikaye, kimi öyle dinledi sakince.

Tren istasyonlardan birinde durdu. Vagondaki dört kişi indi "Allahısmarladık." diyerek.

Biri Kayseri'ye kadar kardeşini canlandırdı zihninde, onu nasıl bulacağını dūřündü uzun uzun, bulursa neler söyleyeceğini. Sonra dūřündü, tren yolculuğu çok da sıkıcı değilmiş aslında. Yorgunluđu da kardeşini bulmak için, üzüntüsü de.

Diğer Ankara'ya taşınma hayalleri kurmaya başladı. Neden ailesinden uzakta yaşıyordu ki sanki. Bak, ne kadar kıymetli aile, diye söyleniyordu içinden kendi kendine. "Adam ta İstanbul'dan Kayseri'ye, hiç bilmediği kardeşini bulmaya gidiyor."

Yol boyunca ikisi de trenin ne güzel kavuşmalara şahit olduğunu dūřündü. Evet ayırıyordu kimi zaman ama nihayetinde kavuşturan da yine trenlerdi. Durdukları istasyonları, istasyonlardaki insanları izlediler. Kimi yolcu ediyor sevdiğini, kimi kavuşuyor sevdiğine.

Tren ağır ağır gitmeye devam etti. Gün karardı, yeniden aydınlandı.

"Gün bile kavuřuyor gündüzüne, neden kavuřmasın ki insan birbirine?" diye dūřündü ikisi de.

Elif UZUN

11/A

("Öykü Tamamlama" Etkinliğimizden)

**Sait Faik ABASIYANIK'ın "Üçüncü Mevki" Adlı Öyküsünün Giriş Bölümü Alınarak Tamamlanmıştır.*

DEYİMLERİN DE HİKÂYESİ VARDIR

AVUCUNU YALA

(*'Beklediğin olmadı; umduğunu bulamadın'* anlamında kullanılan bir deyim.)

Bu deyim, kışın karlı ve soğuk havalarda inine kapanarak, tabanlarının altını yalamak suretiyle karın doyurmaya uğraşan ayıların hareketinden alınmıştır.

Çünkü ayılar kışın arasa da yiyecek bulamaz hareket edecek olsa da boşuna enerji tüketmiş olur. Bunu iyi bilen ayılar kış uykusuna yatar. Ayağını yalamakla yetinir yazın gelmesini bekler. Başka yapacak bir şeyi yoktur.

AĞZINDAN BAKLAYI ÇIKARMAK

(*Sabrı tükenip, o zamana kadar söylemediğini söyleyivermek anlamında bir deyim.*)

Eski zamanlarda çok küfürbaz bir adam varmış. Memleketin müftüsü bu adamı çağırıp sık sık nasihat edermiş.

Küfredeceği sırada aklına gelip, vazgeçmesi için de ağzında bir bakla tanesi tutmasını önermiş.

Bir gün yine müftü efendi bu adama nasihat ederken, münasebetsizin biri içeri girmiş ve müftüye sormuş:

- Müftü Efendi, sağdıçım öldü. Bana mirasının kaçta kaç isabet eder?

Canı sıkılan müftü, küfürbaza dönmüş:

-Çıkar ağzından şu baklayı da bu herife gerekli cevabı kendi usulüne göre sen ver, demiş.

İPE UN SERMEK

(*İstenilen işi yapmamak için çeşitli bahaneler uydurmak, güç koşullar öne sürmek, güçlük çıkarmak anlamında bir deyim.*)

Nasreddin Hoca'nın, aldığı bir türlü geri vermeyen ya da kırık dökük, delik, kopuk, sakat olarak geri getiren bir komşusu Hoca'dan bir gün urgan ister. Hoca da:

- Bizim Hanım biraz evvel urganın üzerine un serdi, veremeyiz, der.

Komşusu güler:

- Aman hocam, hiç urgan üstüne un durur mu, ipe un serilir mi? diye sorunca, Hoca cevabı yapıştırır:

- Neden serilmesin. Vermeye gönlüm olmayınca, ipe un da serilir elbet.

AYIKLA PİRİNCİN TAŞINI

(Bir zorluğu çözümlerken, bir engeli ortadan kaldırmaya çalışırken bazen hiç beklenmedik sürpriz olaylar çıkar ve daha büyük engeller karşınıza dikilir. Böyle durumlarda bu deyim kullanılır.)

Deyimin öyküsü Osmanlı tarihine dayanır. Yavuz Sultan Selim'in Yemen'i Osmanlı topraklarına katmasından bir süre sonra Yemen'de isyan çıkmış, uzun uğraşmalar sonunda Yemen Fatihî Sinan Paşa duruma hâkim olmuş; Yemen bundan sonra 400 yıl Osmanlı egemenliğinde kalmıştı. Söylentiye göre Sinan Paşa'nın askerleri bir gün çölde konaklamış. Yemek pişirmek üzere hasır torbalar içindeki mısır pirinçlerini yere serdikleri büyük bir çadırın üstüne dökmüş ve taşlarını ayıklamaya başlamışlar.

Bu sırada bir fırtına çıkmış ve rüzgârın savurduğu bir kum bulutu pirinçlerin üstüne inerek, ufak bir tümsek halinde yığılmış.

Kumların altında kalan pirinçlere bakakalan yeniçeriler arasından şakacı bir asker, arkadaşlarına: -Biz Allah'ın nimetini taşlı diye beğenmiyorduk, bizim gibi günahkâr kullara üç beş taş az bile gelir. Asıl şimdi ayıklayın bakalım pirincin taşını. Ulu tanrımız, Kâbe'ye hücum eden fil sahiplerinin başına eabil kuşlarından taş yağdırmıştı. Bizim başımıza da daha büyük taş yağdırmadan hemen tövbe edelim, diyerek arkadaşlarını güldürmüştü.

FOYASI MEYDANA ÇIKTI

(Aslı astarı araştırıldı, hilesi meydana çıktı anlamında bir deyim.)

Kuyumcular süs eşyalarında kullandıkları elmasların arkasına, 'foya' denilen bir madde sürer, ayna gibi, ışığı yansıtarak, daha çok parlamasını sağlarlar.

Zamanla bu foya dökülür, taş da eski parlaklığını yitirir. Buna foyası çıkmış derler. Bunun gibi, hilekâr kişilerin yalanları ortaya çıkınca, aynı deyim kullanılır.

ATEŞ ALMAYA MI GELDİN?

(Ziyaretini çok kısa tutan, gelir gelmez gitmeye kalkan kişiye söylenen, 'çok çabuk gidiyorsun' anlamında bir deyim.)

Eskiden kibrit yokmuş. Ateş sönünce, ateş küreği ile komşuya gidilir, bir parça ateş alınır. Ateş almak için komşuya geçen kadınlar, kürekteki ateş sönmesin diye oturup çene çalamazlar ve acele ederlermiş.

Kapıdan içeri girmeyerek, kısa bir konuşmadan sonra gitmek isteyen ziyaretçilere:

-Ateş almaya mı geldin? denmesi de işte bu devirlerden kalmadır.

ELİNE SU DÖKEMEZ

(İki kişiyi karşılaştırırken, daha önemsiz, değersiz, yeteneksiz, geri gördüğümüz kişi için, ötekinin eline su bile dökemez deyimini kullanırız.)

Eskiden, namaz abdesti alınırken, abdest alan kişi, bir usta ise, çırakları, kalfaları; Medrese hocası ise mollaları; öğretmen ise öğrencileri, eline ibrikle su dökerek abdest almasına yardımcı olurlardı. Böyle önemli bir kişinin eline, yolu yordamınca, ibrikten su dökmek için, o kişiye biraz yakın olmak, onun yanında iyi kötü bir yer almış bulunmak gerekirdi. Yoksa her önüne gelenin yapacağı iş değildi.

İşte bu nedenle, iki değerli kişi ölçülürken, bilgisi, yeteneği, zekâsı daha az olan için, bu deyim kullanılır.

ÇİL YAVRUSU GİBİ DAĞILMAK

(Topluluk halinde bulunan insanların, hayvanların her birinin bir yana dağılması anlamında bir deyim.)

Keklik kuşunun bir adı da çildir. Tüylerindeki benekler yüzünden bu isim verilmiştir. Dişi keklik yavru çıkarınca, onlarla hiç ilgilenmez, kendi başlarına bırakır. Yumurtadan çıkan yavrular, seke seke çevreye dağıldıklarından, sözün buradan kaynaklandığı söylenebilir.

ÇİZMEDEN YUKARI ÇIKMAK

(Bilmediği işe, yetkisi dışındaki konuya karışmak anlamında bir deyim.)

19.yüzyılda, Fransız ressamlarından Delacroix Paris'te bir resim sergisi açmıştı. Sergiyi gezenlerden bir kişi, büyükçe bir şövalye tablosunun önünde uzun süre durarak, yakından uzaktan ciddi ciddi seyrederek, beğenmediğini belirten bir biçimde de başını sallarmış. Bu durum ilgisini çeken ressam yanına gelerek sormuş.

- Bu tablo ile çok ilgilendiğiniz belli oluyor.

- Evet, demiş adam. Şövalyenin çizmesindeki körük kıvrımlarında hatalar var.

- Pekiyi nasıl anladınız, işiniz bu mu?

- Ben kunduracıyım, çizme dikerim, deyince ressam hemen tuvalini ve boyalarını getirerek adamın söylediği biçimde çizmeyi düzeltmiş ve gerçekten daha iyi olduğunu görmekten memnun olarak adama teşekkür etmiş. Fakat adam yine tablonun başından ayrılmadan, bu kez de şövalyenin pantolonunda ve kemerinde de hatalar olduğunu belirtince bu çok bilmişliğe dayanamayan ressam: -Bak dostum demiş, sen kunduracısın, çizmeden yukarı çıkma!

ÇAM DEVİRMEK, POT KIRMAK

(Başkalarını kızdıracak, üzecek, gereksiz, münasebetsiz söz söyleme anlamında bir deyim.)

Zengin bir adamın, Göztepe Erenköy taraflarında, sekiz on dönüm bahçeli, büyük bir köşkü varmış. Adam bu bahçenin bir köşesine bir bina daha yaptırmaya karar vermiş.

Eski binalar hep ahşap yapıldığı için, gereken keresteyi tomruk halinde getirtmiş ve inşaat yaptıracığı yere istif ettirmiş.

Bu tomrukların içinde çam, gürgen, meşe ve ceviz ağaçları da bulunuyormuş. Sayfiye mevsimi olmadığı için Nişantaşı'ndaki konağında oturan zengin adam bir sabah, köşküne gitmiş ve köşkün saf bekçisine emir vermiş:

-Bir hızar bul, bahçedeki ağaçların arasındaki çamları biçtir, tahta ve kalas yaptır, demiş.

Saf uşak da efendisinin emri üzerine hızarlı bulmuş. Çam tomrukları yerine, köşkün bahçesinde ne kadar kıymetli çam ağacı varsa kestirip devirmiş. Bu akılsız uşağın adı, çam deviren uşak kalmış.

BİR ÇUVAL İNCİRİ BERBAT ETMEK

(Yanlış bir davranış veya sözle, olumlu giden bir işi bozmak anlamında bir deyim.)

İncir satılmak üzere hazırlanırken, içlerinde çürük, kurtlu, hastalıklı olanlar ayrılır. İyi ayıklanmaz da içlerinde kurtlu, çürük olanlar kalırsa, ötekileri de bozar, çürütür.

İyi ayıklanmayan bir iki çürük incirin, bir çuval inciri bozduğu gibi, bir toplulukta bir kişinin ağzından çıkan münasebetsiz, gereksiz bir söz de topluluğun neşesini kaçıır, keyfini bozar.

ELİ KULAĞINDA

(Hemen, az sonra beklenen işler için kullanılan bir deyim.)

İslamiyet'in ilk yıllarında ezan okunurken. Mekkeli müşrikler(inanmayanlar) alay ettikleri ve okuyanı şaşırttıkları için, ilk müezzin Bilal Habeşi, elleri ile kulaklarını tıkayarak okurdu. Birisi yanındakine, 'Ezan okundu mu?' diye sorduğu zaman, eğer ezan çok yakın ise, diğeri şöyle cevap verir: 'Hayır okunmadı ama, eli kulağında'

Olması çok yakın işler için hemen, eli kulağında gibi sözlerin kullanılması buradan kalmıştır.

DEVLET KUŞU KONMAK

Bir rivayete göre, vaktiyle İran'da hükümdarlar öldüğü zaman, bütün şehir halkı sarayın önündeki meydana toplanmış. Sarayın balkonundan, adına devlet kuşu denilen bir kuş uçurulur, kimin başına konarsa, o adam ülkeye hükümdar olurmuş.

Gerçi tarihte, gerek İsa'dan önce İran'da yaşayan Medler ve Persler, gerek İsa'dan sonra yaşayan kavimler zamanında, böyle garip bir yolla hükümdar seçildiğini gösterir bir kayıt yoktur; üstelik böyle bir seçim yapılmış olması, mantığa da uygun düşmemektedir. Ama hak etmediği yerlere, şans eseri gelenler için, 'başına devlet kuşu kondu' denmesi, yukarıda sözü edilen masaldan gelmiş olsa, yerinde ve anlamlı bir sözdür.

DİMYAT'A PİRİNCE GİDERKEN EVDEKİ BULGURDAN OLMAK

(Daha fazla kazanacağını daha iyisini elde edeceğini umarken, elindekinden olmak anlamında bir deyim.)

Dimyat Mısır'da Süveyş Kanalı ağzında ve Port Said yakınlarında bir iskeledir. Eskiden Mısır'ın meşhur pirinçleri, ince hasırdan örülmüş torbalar içinde buradan Türkiye'ye gelirdi.

Dimyat'a pirinç almaya giden bir Türk tüccarının bindiği gemi Akdeniz'de Arap korsanları tarafından soyulmuş ve adamcağızın kemerindeki bütün altınlarını almışlar.

Binbir müşkilât içinde Türkiye'ye dönen pirinç tüccarı o yıl iflas etmek durumuna düşmüş.

İstanbul'dan kalkmış memleketi olan Karaman'a gitmiş. O sene tarlasından kalkan buğdayları da bulgur tüccarlarına sattığından, kendi ev halkı kışın bulgursuz kalmışlar. Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olmak sözünün aslı buradan kalmıştır.

DOSTLAR ALIŞVERİŞTE GÖRSÜN

(Aslında doğru dürüst bir işle meşgul değilken, öyleymiş gibi göstermek; boş durmamak için yapılan, fazla kârı olmayan işler hakkında söylenen bir deyim.)

Nasreddin Hoca, yumurtanın sekizini bir akçeye alır, dokuzunu bir akçeye satarmış.

Hoca'nın bu acayip ticaretini görenler, nedenini sormuşlar. Hoca da cevaben:

-Dostlar alışverişte görsün, demiş.

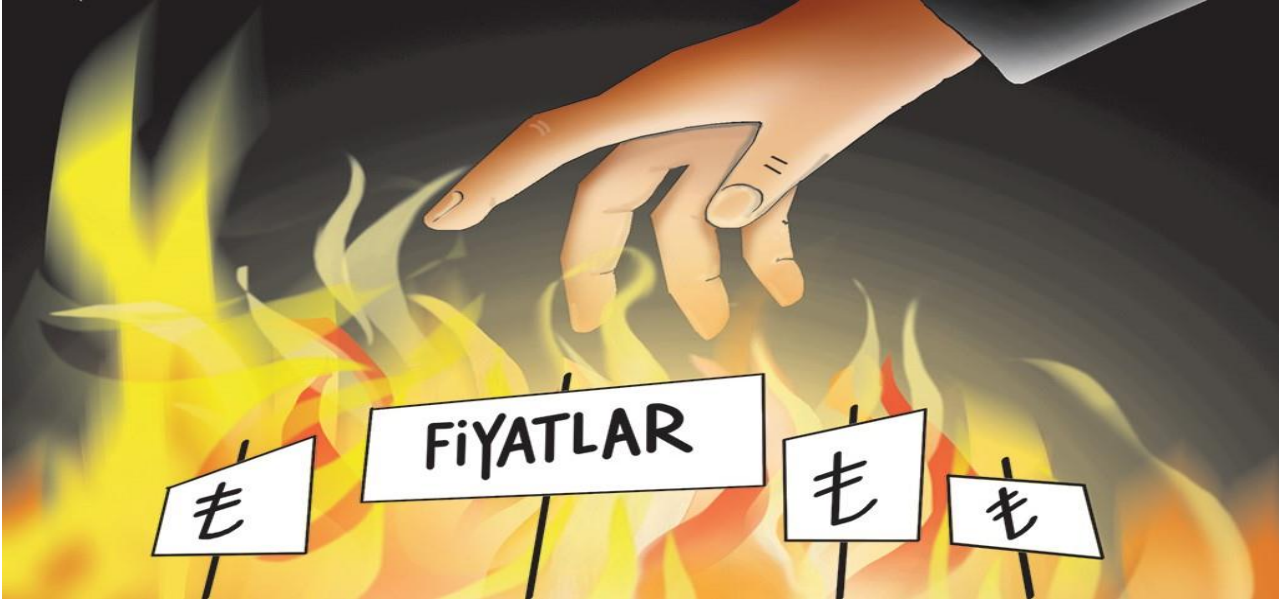
ÇATTIK BELAYA MÜSTEFİLATUN

(Çapraşık, içinden çıkılması kolay olmayacağı anlaşılan bir durumla karşılaşıldığını anlatan bir deyim.)

Vaktiyle İzmir Lisesinde edebiyat sınavına giren bir öğrenciden, müstefilatun vezninde bir kelime söylemesini istemişler.

Çocuk düşünmüş, bir türlü bulamamış. 'Çattık belaya müstefilatun' diye mırıldanıyormuş.

Öğretmenlerden birinin kulağına gitmiş. 'Ne dedin, ne dedin? Bir daha söyle' demiş. Zavallı öğrenci bir kabahat işlediğini sanarak: 'Yok efendim, ben bir şey demedim' deyince, gülmüşler: 'Oğlum, işte buldun. Çattık belaya, müstefilatun vezindedir.' diye, iyi not vermişler.

ATEŞ PAHASI

(Çok pahalı anlamında kullanılan bir deyim.)

Kanuni Sultan Süleyman, adamlarıyla avlanmaya çıkmış. İstanbul çevresinde avlanırken oldukça uzaklaşmışlar. Hava birden bozmuş ve çok şiddetli bir yağmura tutulmuşlar. Islanmış ve üşümüş olarak bir kömürcü kulübesine sığınmışlar. Her ne kadar kendilerini tanıtmak istemeseler de kömürcü işi anlamış. Bunlara hemen bol ateş yakmış, ısıtmış, sıcak bir şeyler ikram etmiş.

Gidecekleri sırada, Sultan Süleyman, kömürcüye ateş yaktığından dolayı kaç para borçları olduğunu sormuş. O da:

- Bin altın, demiş.

Parayı çok fazla bulan vezir:

- Bu ateşin ücreti çok pahalı, deyince, padişahın:

- Bu ateş değdi, pahasını da verin, demesi üzerine bu deyim 'ateş pahası' olarak dilimize yadigâr kalmıştır.

EŞEK SUDAN GELİNCEYE KADAR DÖVMEK

(Adamakıllı dövme anlamında kullanılan bir deyim.)

Balkan Harbi sıralarında cephedeki bir askerî birlikte su ihtiyacını her bölüğün saka neferleri temin ederdi.

O zamanlar, mekkare katırlarından başka adına karanfil kolu denilen, merkepli nakliye kolları da vardı. Her bölüğe de bir merkep tahsis edilmiş. Saka neferleri bu eşeklere yükledikleri fıçılarla, ordugâha yarım saat uzaklıktaki bir pınardan su taşırlarmış.

Bölüklerden birisinin saka neferi çok saf ve tembel imiş. Bir gün pınar başında yatmış, uyumuş. Eşek de çimenler üzerinde otlarken uzaklara gitmiş.

Uyandığı zaman akşam olmak üzere imiş. Merkebi aramış, bulamamış. Koşarak bölüğe gelmiş. Susuzluktan kıvranan bölüğün çavuş ve onbaşılı sakayı yakaladıkları gibi, bölük kumandanı alaylı yüzbaşının karşısına çıkarmışlar.

Çok sert ve aksi bir adam olan yüzbaşı saka neferini sorguya çekmiş. Neticede uyuduğunu ve eşeğini kaçırdığını öğrenince, hemen etrafa atlılar çıkarıp eşeği aratmaya göndermiş. Sakayı da çadırın direğine bağlayıp başlamış dayak atmaya. Can acısı ile avaz avaz bağırarak saka:

- Aman yüzbaşım, ölüyorum, bir daha uyumayacağım. Artık dövme! diye yalvardıkça, yüzbaşı:
- Acele etme, daha eşek bulunamadı. Eşek sudan gelinceye kadar dayak yiyeceksin ki bir daha eşeğine sahip olup, muharebe yerinde, vazife başında uyumayacaksın, demiş.

*Bu yazıların bir kısmı İskender PALA'nın "İki Dirhem Bir Çekirdek" adlı kitabından alınmıştır.

Hazırlayan: Hanife EŞİYOK

KİMDİ O?

Akarsuyun aktığı yöne doğru gidiyordu kendisinden bihaber. Aklının hiç bu kadar karışık olduğunu hatırlamıyordu. Zaman şu suyun aktığı gibi hızla akıp onu hiç bilmediği yerlere götürüyordu sanki.

Birden durdu. Geriye dönüp bakmaya cesareti olup olmadığını düşünüyordu. Hem dönse ne olacaktı ki?.. Olduğu yerde titredi, içi üşüdü adeta. Hava o kadar da soğuk değildi hâlbuki.

“Merhaba!”

Duyduğu sesle irkildi. Arkasını dönünce küçük bir kız çocuğunun orada öylece kendisine baktığını gördü. Sonra sordu küçük kız çocuğu.

- *Kimsiniz?*

O an adını bile unutmuştu sanki. Cevap vermeden bir süre bekledi. Sonra:

- *Şey... Buradan geçiyordum. Manzara öylesine içine çekti ki beni, buraya kadar nasıl geldiğimi bile bilmiyorum. Gitmem lazım hâlbuki daha gidecek çok yolum var. Bu arada ben... Kim olduğumun çok da önemi yok aslında.*

Bu konuşma öyle kendiliğinden gelişmişti ki ikisi de sanki birbirlerini yıllardır tanıyan iki sıkı dostmuş gibi ama aynı zamanda sanki yıllardır birbirlerini görmüyorlarmış gibi konuşma isteğiyle dolup taşıyordu. Birbirlerine arka arkaya sorular soruyor, neler yaptıklarını, ne yaşadıklarını kendilerince sorguluyorlardı.

Küçük kız, "Artık gitmem gerekiyor, evdekiler beni merak eder." dedikten sonra oturduğu yerden ayağa kalktı ve yola düştü.

Öteki ne yapacağını, ne diyeceğini bilemedi önce. Hâlbuki ne güzel sohbet ediyorlardı. Şimdi gitmese olmaz mıydı? Onunla konuşmak ne iyi gelmişti kendisine. Peşinden gitse küçük kızı korkutur muydu acaba? Aklında binbir düşünce ile kızın peşinden gitmeye başladı. Ama takip eder gibi değil. Yani öyle gizli saklı da değil. Bayağı ona eşlik eder gibi yürüyordu. Küçük kız da bunun farkında olmasına rağmen yol boyu hiç konuşmadılar.

Küçük kız rengi solmuş kapının önünde durdu. Bahçe içinde tek katlı bir ev görünüyordu. Bahçesi de öyle çok geniş sayılmazdı. Küçük bir bahçe ve içinde birkaç meyve ağacı ile bu tek katlı ev...

Kız arkasını dönüp baktı sadece. Hiçbir şey söylemedi. Göz göze gelmişlerdi. Küçük kız onu eve davet eder gibi bakıyordu. Doğrusu o da girmek istiyordu. Çünkü bu ev, bu bahçe de ona hiç yabancı gelmemişti. Ömründe ilk defa böyle bir şey yaşıyordu. Nasıl ki küçük kızı sanki yıllardır tanıyormuşçasına bir hisse kapılmıştı, işte şimdi aynı hisleri burası içinde hissediyordu. Üstelik bu hisse kapılan yalnız kendisi değildi. En çok da buna şaşırıyordu. Bu küçük kendisini nereden tanıyor olabilirdi ki?

Yine aklında onca soru, küçük kızla birlikte bahçe kapısına doğru yöneldi. Küçük kız:

- Bir dakika!

Kız, sanki beklemesi gerektiğini ifade etmek için söylemişti bunu ya da o öyle anladı. O yüzden bir adım geri çekildi. Aslında gitmeli miydi, bilemedi. Geriye çekilip öylece bekledi. Düşüncelerin içinde kaybolmuş gibi hissediyordu. Düşünemiyordu hatta. Neden böyle olmuştu ki... Şimdi, burada neyi ve neden bekliyordu? Neden yoluna devam edip gitmiyordu? Bu küçük kız karşısına neden çıkmıştı ki sanki. Aklını yitirecek gibi olmuştu. Hâlbuki biraz soluklanıp yoluna devam edecekti. Bu küçük kız yoluna çıkmasaydı belki de şimdiye çoktan varmıştı gideceği yere.

Sahi nereye gidiyordu? Şimdi onu da hatırlamıyordu. Tek hatırladığı, akarsuyun kenarından manzarayı seyre daldığı ve sonra da bu küçük kızla karşılaşmış olmasıydı.

Küçük kız kapının önünde hâlâ öylece duruyordu. Birden bir ses duyuldu evin içinden.

- Aysu! Hadi, içeri gel artık. Gün batmak üzere...

Duyduğu sesle irkildi yatağından. Korkmamıştı ama bir anlam verememişti az önce yaşadıklarına.

"Ne yani hepsi rüya mıydı? Peki o kız, kimdi o? "Aysu!" diye seslendi biri. Ben mi yanlış duydum yoksa?"

O yine aklında sorularla düşüncelere dalmışken içeriden bir ses geldi.

- Aysu! Hadi kızım. Uyuyor musun hâlâ?

Tuğba KALANTAR

11/B

("FOTOĞRAFİN HİKÂYESİNİ YAZMA" ETKİNLİĞİMİZDEN)

YOLLAR, YOLCULUKLAR

Adana'dan gece yarısı yola çıktığımızda çok heyecanlıydım. Çünkü hem yeni yerler görecek hem de bu yerlerle ilgili bilgiler edinecektim. Yolculuk Bitlis'e idi. Bu gezi ile aynı zamanda memleketimizi de ziyaret etmiş olacaktık. Ben Bitlis'i çok bilmiyorum ama aslen Bitlisliyiz. Arabada altı kişiydik. Yol boyunca radyoda çalan müzik eşlik etti bize. Biz de bildiğimiz şarkılar çıktıkça şarkılara eşlik ediyorduk. Yol boyu sohbetlerini de hep çok sevmişimdir. Böyle kalabalık yolculuklara sohbet de eklenince yolculuğun nasıl geçtiğini anlamıyor insan.

Bir de baktım ki Gaziantep'e kadar gelmişiz. Biraz dinlenmek için durduk. Atıştırmalık bir şeyler alıp yola devam ettik. Çok da acıkmıştık ama yemek için Diyarbakır'da durmayı planlamıştık. Diyarbakır'a vardığımızda yol üstünde rastladığımız birilerine nerede yemek yiyebileceğimizi sorduk. Onların önerdiği restorana gidip oranın meşhur yemeklerinden biri olduğu söylenen ciğer kebabı yemeye karar verdik. Yemeğin lezzeti meşhur yemek olmasındaki haklılığı ortaya koyuyordu.

Yemekten sonra yeniden yollardaydık. Yol manzarasını izlemeye koyulmuştum. Kimi zaman elime telefonu alıp fotoğraf çekiyordum kimi zaman da yanımdakilerle gördüklerim hakkında konuşmaya başlıyordum.

Artık güneş doğmaya başlamıştı. Yolumuz Siirt'ten geçiyordu. Burada Veysel Karani Türbesi'ni ziyaret ettik. Dua edip türbeden çıktıktan sonra buraya uğrayanların almadan gitmediği ziyaret şekerinden biz de aldık.

Yola devam edip Bitlis'e vardığımızda bu kez de Bitlis'in meşhur yemekleri karşıladı bizi: şemşerok, ciğer taplaması, katıklı dolma, keledoş... Hepsi birbirinden lezzetli görünüyordu. Yol yorgunluğunu hemencecik unutup kendimi sofrada bulmuştum bile. Yemek yiyip çayımızı içtikten sonra biraz dinlenip köye doğru yeniden yola çıktık.

Köye vardığımızda akşam olmuştu. Kafamı yukarı kaldırıp gökyüzüne bakayım derken yıldızları gökyüzünde değil de hemen yanı başımda bulmuştum. Daha önce yıldızları bu kadar yakından hiç görmemiştim. O kadar yakındaydı ki zıplasam onlara dokunacak gibiydim. Öylece bir süre yıldızları izlemeye koyuldum. Daldığım hayallerden annem uyandırdı beni. Artık uyumalıydık. Dolaşırken farkında değildik ama gerçekten çok yorulmuştuk. Bu geceyi babamın bir akrabasının evinde geçirecektik. Öyle rahat uyumuştum ki sabah saat 06.00'da uyanmama rağmen kendimi yeterince dinlenmiş hissediyordum. Hep söylüyorlardı, buralarda erken saatte uyansan bile uykuyu rahat uyuduğun için dinlenmiş olursun, diye. Havasından, suyundan demek ki... Burnuma gelen mis kokulara doğru gidince kendimi doğal ürünlerle bezenmiş kahvaltı sofrasının yanında buldum. Tabi hemen sofraya oturdum. Böyle bir sofradan ayrılmak kolay olmasa da zamanımız kısıtlıydı. Sadece iki günlük bir gezi planlamıştık ve görmek istediğim yerlere gidebilmek için biraz hızlı davranmalıydım. Hızlıca kahvaltımızı yapıp yola çıktık.

Bu kez rotamızı Van Gölü'ne çevirmiştik. O kadar ihtişamlıydı ki anlatıldığı kadar varmış diye düşündüm. Van Gölü'nün dünyanın en büyük sodalı gölü olduğunu ve Türkiye'nin en büyük gölü olduğunu biliyordum. Ancak gölün oluşumunda Buzul Çağının ortalarına doğru, volkanik patlamalar sonucu ortaya çıkan lavların etkili olduğunu orada öğrendim. Göl kıyısında görülmeye değer onca şey vardı. Bunlardan birisi de Akdamar Kilisesi idi. Gölün çevresinde biraz gezindikten sonra piknik yapmak için belirlenmiş bir alanda oturduk. Evden çıkarken piknik yapma niyetimiz de olduğu için bir çanta hazırlamıştık. Temiz hava ve eşsiz manzara karşısında piknik yapıp eve döndük. Yarın için dinlenmeye ihtiyacımız vardı çünkü yarınki planımız görmeyi çok istediğim Nemrut'a doğru yol almaktı.

Sabah yine erkenden kalkıp babamın bize anlattığı ve benim de merak içinde görmeyi beklediğim Nemrut Dağı'na doğru yola çıktık. Biz Bitlis'teki Nemrut Dağı'na gidecektik ama Adıyaman'da da Nemrut Dağı olduğunu söylemişlerdi. Nemrut efsanesine göre zalim kral Nemrut yaşadığı dönemde Tatvan yakınında bulunan dağ yayla olarak kullanmıştır. Nemrut dağı volkanik patlaması başlayınca dağ eteklerine yerleşmiş durumda olan köylerin üzerine ateş parçaları gelmeye başlar. Bu arada Nemrut'un İbrahim peygambere yapmış olduğu zulüm oradaki halkın aklına gelir. Yayla olarak kullandığı dağın verdiği zarar karşısında sözler söylenmeye başlanır, Nemrut'un zulmü gibi oldu derler ve dağın ismi Nemrut olarak kalır.

Çok merak ettiğim yerlerden birini de artık görmüştüm. Heykeller çok güzel görünüyordu. Herkesin gidip görmesi gereken yerlerden biri olduğunu düşünüyorum.

Artık gezimizin sonuna gelmiştik. Hem akraba ziyaretlerinde bulunduğumuz hem de yeni yerler gördüğümüz bu iki günlük gezimiz boyunca iyi vakit geçirmiştik.

Rümeysa KIZILER

11/A

NEMRUT EFSANESİ

Geçmişte açıklanması oldukça güç olan bazı doğa olayları nedeniyle birtakım efsane ve masallar ortaya çıkmıştır. İlgili çeken efsanelerden biri de Tatvan'daki Nemrut yanardağına ve Adıyaman'da heykelleriyle ünlü dağa adını veren "Kral Nemrut" ile ilgili olandır.

Nemrut, İslam anlayışında "zalim kral, puta tapan ve Hak dininin düşmanı" olarak tanımlanır. İslam mitolojisine göre Nemrut'un kendisini Tan yerine koymasına karşı çıkan Hz. İbrahim ateşe atılarak cezalandırılır. Ancak Hz. İbrahim Nemrut ateşinden mucizevi biçimde kurtulur.

Nemrut Dağı

Anadolu'nun en ünlü Nemrut'u Adıyaman- Kahta ilçesindeki UNESCO Kültür Mirası Listesi'nde yer alan dağdır (2206 m). Bu dağın zirvesinde, Kommagene devletinin kralı I. Antiak'ın (M.Ö. 62-32) yaptırdığı bir yığma tepe ile çevresinde görkemli heykellerle süslü kutsal alanlar yer almaktadır. Buranın varlığı ilk kez 1881 yılında duyulduğunda, adının "Nemrut" diye geçmesi dikkat çekmiş olmalıdır. Bu dağa kimin ve ne zaman Nemrut dediği bugüne kadar pek üzerinde durulmamış bir sorudur. Bu adın kökeninde, anlatılagelen efsanedeki Nemrut'un kayalar yığdırarak bir dağ yaptırdığı ve bunun üzerine de saraylar inşa ettirdiği söylemi yatıyor olmalıdır.

Anadolu'daki bir diğer Nemrut, Bitlis ili Tatvan ilçe merkezinin hemen yanındaki volkandır. 16. yüzyılın sonlarında Bitlisli Şerefhan tarafından yazılan Şerefname'de bu dağ ile ilgili ayrıntılı bilgiler verilmektedir. Kitapta dağın adı ve biçimi efsanelerle açıklanmaktadır: "Bedlis'in kuzeyinde, Muş ve Ahlat şehirleri arasında "Nemruz Dağı" denilen büyük bir dağ vardır. Halkın inancına göre, Nemruz kişi o taraflarda (Adıyaman) kışlar; yaz gelince de o dağa çıkıp (Tatvan) yazı orada geçirirmiş. Bunun

için dağın doruğunda bir kale, çeşitli binalar ve büyük krallık sarayları yaptırmış; bunlarda oturmuş ve vaktinin çoğunu burada geçirmiş. Vahid-i Kahhar kendisine gazap edip de güçlü bir padişahın zapt edişi gibi kendisini yakalayınca, yüksekliği 2000 zira'dan az olmayan o yüksek dağı da çökertmiş ve 1500 zira içeri batırmıştır. O çöküntüden oluşan çukurda ise büyük bir göl meydana gelmiştir. Bu gölün bütün çevre genişliği yaklaşık 5000 zira'dır. Oradaki dağınık taşlardan, sık ağaçlardan ve yoğun otlardan dolayı, insan bir ya da iki yoldan başka bir yerden adı geçen göle ulaşamaz; bu bir iki yol da son derece dar ve sarptır. Hayvanların yürüyebildiği yollar da yine ikiyi geçmez. Bu gölün suları son derece duru ve soğuktur. Fakat gariptir ki, gölün kenarında küçük bir çukur kazılırsa sıcak su fışkırır. Yer çoğunlukla taşlıktır; toprak ya da çamur azdır. Çünkü siyah kayalar yan yanadır ve birbirine yapışıktır. Bu kayaların bir kısmı Türklerin "devegözü" dedikleri cinstendir. Bunlar, delikleri dolu arı peteklerine benzerler ve serttirler. Bunlardan başka bir çeşit kaya daha vardır ki, ötekilerden daha yumuşaktır. Bu yerin kuzeyinde, koyu bir kara akıntının olduğu bir kanal vardır. Demircilerin körüğünden akan kara suya benzeyen bu akıntının tartıdaki ağırlığı demirden daha fazladır. Bu akıntı yerden fışkırır ve hızla uçuşuma doğru iner. Kanaatime göre bu akıntı her yıl çoğalıp azalır. Fışkırırken 30 zira'dan fazla yükselir ve uzunluğu birkaç yüz zira olarak tahmin edilen bir alana yayılır; buradan da birkaç yönden çıkar. Bu akıntının bir menn'i geçmeyen ağırlığının bir parçasını ayırmak isteyen bir kimse, burada büyük bir güçlkle karşılaşır (M. E. Bozarlan'ın çevirisinden (9) yararlanılmıştır).

Buradaki "zira", parmak ucundan dirseğe kadar olan eski bir uzunluk (yaklaşık 75 cm), "menn" ise eski bir ağırlık ölçü birimidir. "Devegözü taşı" halk dilinde obsidiyene verilen addır. Sözü edilen siyah akıntı ise kraterin kuzeyinde Ortaçağ'da yaşanan patlamanın izidir.

Eski bir Ermeni kroniğinde Nemrut Dağı'nda 1441 yılında bir patlama olduğundan söz edilmektedir (9, 10). Buna göre, "Birden dağdan gök gürültüsüne benzer sesler gelmeye başlamış, ardından koyu renk dumanlar çıkmış, ortalığa kötü bir koku yayılmış ve aşağı kor halinde büyük kayalar yuvarlanmıştı".

Evliya Çelebi Van Gölü çevresini 1655 yılının mayıs ayında gezmiştir. Ünlü eseri Seyahatname'de Nemrut Dağı'ndan da söz etmiş ve bu dağın Kral Nemrut ile olan ilişkisini uzun uzadıya anlatmıştır. Evliya Çelebi'ye göre, bu dağı aslında Nemrut adamlarına develerle taş taşıtarak yaptırmıştır. Sonra zirvesine çıkıp bir sandığın içine girmiş ve sandığa bağladığı kuşlar sayesinde göğe yükselmiştir. Geri döndüğünde yerlerin ve göklerin Tanrısı olduğunu iddia etmiştir. Ancak Tanrı buna kızmış ve bir taş yığını olan dağı yerin dibine göçertmiştir. Van Gölü bu olayın sonucu ortaya çıkmıştır. Develerle dağa taş taşıyan kabile ise taşa dönüştürülmüştür.

Evliya Çelebi'ye göre "melun Nemrut" sadece Hz. İbrahim'i değil ona inananlar da ateşe attirmiştir. Dağın yakınında bir yerde bir kayaya zincirlerle bağlanarak yakılmış iskelet olduğu söylenen kalıntı, Evliya Çelebi'ye göre Hz. İbrahim'e inananlardan birine aittir. Seyahatname'de "Nemrut ateşi gibi yanmak" deyimini de kullanmaktadır. Hatta bu ateş Hz. Muhammed doğduğunda sönmüş gitmiştir.

KAYNAK: Mavi Gezegen Dergisi, Yıl 2017, Sayı 22, Özgür KARAOĞLU, Sinan KILIÇ, Nemrut Volkanı ve Kral Nemrut'un Efsanesi, Sayfa 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37.